

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2010. gada 28. aprīlī*

Apvienotās lietas T-456/05 un T-457/05

Gütermann AG, Gutaha-Breizgava [*Gutach-Breisgau*] (Vācija), ko pārstāv J. Burihters [*J. Burrichter*], B. Kastens [*B. Kasten*] un S. Orlikovska-Volfa [*S. Orlikowski-Wolf*], advokāti,

prasītāja lietā T-456/05,

Zwicky & Co. AG, Valizelena [*Wallisellen*] (Šveice), ko pārstāv J. Burihters, B. Kastens un S. Orlikovska-Volfa, advokāti,

prasītāja lietā T-457/05,

* Tiesvedības valoda — vācu.

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja F. Kastiljo de la Tore [*F. Castillo de la Torre*], M. Šneiders [*M. Schneider*] un K. Mojšesoviča [*K. Mojzesowicz*], pēc tam F. Kastiljo de la Tore un K. Mojšesoviča, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2005. gada 14. septembra Lēmumu C(2005) 3452 par procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu [par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru] (Lieta COMP/38.337 — *PO/Diegi*), kurā izdarīti grozījumi ar Komisijas 2005. gada 13. oktobra Lēmumu C(2005) 3765, un, pakārtoti, prasība samazināt naudas sodu, kas prasītājam piemērots ar minēto lēmumu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs M. Vilaras [*M. Vilaras*], tiesneši M. Preks [*M. Prek*] (referents) un V. M. Čuke [*V. M. Ciucă*],

sekretāre T. Veilere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 17. decembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

1. Prāvas priekšmets

- 1 Ar 2005. gada 14. septembra Lēmumu C(2005) 3452 par procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu [par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru] (Lieta COMP/38.337 PO/Diegi) (turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”), kurā izdarīti grozījumi ar Komisijas 2005. gada 13. oktobra Lēmumu C(2005) 3765 un kura kopsavilkums ir publicēts 2008. gada 26. janvāra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 21, 10. lpp.), Eiropas Kopienu Komisija konstatēja, ka prasītājas *Gütermann AG* (turpmāk tekstā — “*Gütermann*”) un *Zwicky & Co. AG* (turpmāk tekstā — “*Zwicky*”) ir iesaistījušās kopējās karteļu vienošanās un saskaņotās darbības diegu tirgū rūpnieciskiem klientiem Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs, proti, *Gütermann* — periodā no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim un *Zwicky* — periodā no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim.
- 2 Komisija piemēroja *Gütermann* naudas sodu EUR 4,021 miljonu un *Zwicky* — EUR 0,174 miljonus par to piedalīšanos rūpniecisko diegu kartelī Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.

2. Administratīvais process

- 3 2001. gada 7. un 8. novembrī Komisija, pamatojoties uz Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17 — Pirmā regula par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) — 14. panta 3. punktu, veica pārbaudes vairāku šujamdiegu ražošanas uzņēmumu telpās. Šīs pārbaudes tika veiktas, ņemot vērā informāciju, ko 2000. gada augustā sniedza *The English Needle & Tackle Co. Ltd.*

- 4 2001. gada 26. novembrī *Coats Viyella* (turpmāk tekstā — “*Coats*”) iesniedza pieņemumu par iecietības režīma piemērošanu atbilstoši Komisijas paziņojumam par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās par aizliegtām vienošanās (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā — “Paziņojums par sadarbību”), kam bija pievienoti vairāki dokumenti, lai pierādītu šādu karteļu esamību: pirmkārt, karteli diegu tirgū automobiļu rūpniecības nozares klientiem Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ), otrkārt, karteli diegu tirgū rūpnieciskiem klientiem Apvienotajā Karalistē un, treškārt, karteli diegu tirgū rūpnieciskiem klientiem Beniluksa valstīs, kā arī Dānijā, Somijā, Norvēģijā un Zviedrijā (turpmāk tekstā minētās valstis kopā sauktas — “Ziemeļvalstis”).

- 5 Pamatojoties uz dokumentiem, kas iegūti pārbaūžu laikā un kurus iesniedza *Coats*, Komisija 2003. gada martā un augustā nosūtīja attiecīgajiem uzņēmumiem informācijas pieprasījumu atbilstoši Regulas Nr. 17 11. pantam.

- 6 2004. gada 15. martā Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem, kas bija adresēti vairākiem uzņēmumiem sakarā ar to līdzdalību iepriekš 4. punktā minētajās karteļa vienošanās, tādās kā kartelis diegu tirgū rūpnieciskiem klientiem Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.

- 7 Visi uzņēmumi, kam bija adresēts paziņojums par iebildumiem, iesniedza rakstveida apsvērumus. *Gütermann* sniedza atbildi savā un *Zwicky* vārdā.
- 8 Uzklauššana notika 2004. gada 19. un 20. jūlijā.
- 9 2004. gada 24. septembrī lietas dalībniekiem tika piešķirta piekļuve atbilžu uz paziņojumu par iebildumiem nekonfidencialajai versijai apsvērumiem un lietas dalībnieku sniegtajiem apsvērumiem uzklauššanas laikā un tiem tika noteikts termiņš citu apsvērumu iesniegšanai.
- 10 Komisija 2005. gada 14. septembrī pieņēma apstrīdēto lēmumu.

3. Apstrīdētais lēmums

Konkrēto tirgu definīcija

Preču tirgus

- 11 Komisija apstrīdētajā lēmumā norāda, ka diegu nozari var iedalīt divos segmentos, proti, pirmkārt, rūpnieciskie diegi, ko izmanto, lai šūtu vai izšūtu dažādus ar apģērbu saistītus un citus izstrādājumus, tādus kā ādas izstrādājumi, auduma pārklāji

automobiļiem un matračī, un, otrkārt, mājsaimniecībā izmantojamie diegi, ko indivīdi lieto šūšanas vai labošanas darbiem un vaļasprieka nodarbēm.

- 12 Rūpniecisko diegu segmentu var iedalīt trīs kategorijās atkarībā no to izmantošanas: gatavo apģērbu ražošanai paredzētie šujamdiegi, ko lieto dažādu veidu apģērbiem, izšūšanai paredzētie diegi, ko izmanto rūpnieciskajās automatizētajās iekārtās, lai izrotātu apģērbus, sporta apavus un mājas interjerā izmantojamus audumus, un speciālie diegi, ko izmanto dažādās nozarēs, tādās kā apavu, ādas izstrādājumu un automobiļu ražošana.
- 13 Komisija uzskata, ka rūpnieciskos diegus no piedāvājuma viedokļa var uzskatīt par tādiem, kas veido vienotu tirgu tādēļ, ka nav ciešas saiknes starp diegu gala patēriņu un šķiedras veidu un/vai diegu struktūru.
- 14 Tomēr Komisija nošķir diegus automobiļu rūpniecības nozares klientiem, no vienas puses, un diegus rūpnieciskiem klientiem, kas nav automobiļu rūpniecības nozares klienti, no otras puses. Tā uzskata, ka, lai gan šo divu veidu diegu ražošanas process ir līdzīgs vai viegli savstarpēji aizstājams, automobiļu rūpniecības pieprasījumu veido lielie klienti, kuri nosaka augstāka līmeņa specifikācijas standartus atsevišķām to izmantotajām precēm — piemēram, diegiem drošības jostām, — un kuri pieprasa preču vienotību dažādās valstīs, kurās šīs preces ir vajadzīgas to ražošanai.
- 15 Izskatāmajās lietās preču tirgus, attiecībā uz ko tiek vērtēts prasītājām pārmestais pārkāpums, ir diegi rūpnieciskiem klientiem, kas nav automobiļu rūpniecības nozares klienti (turpmāk tekstā — “rūpniecisko diegu tirgus”).

Ģeogrāfiskie tirgi

- 16 Komisija apstrīdētajā lēmumā konstatē, ka saskaņā ar lietas dalībnieku sniegto informāciju konkrētais ģeogrāfiskais rūpniecisko diegu tirgus ir reģionāla mēroga tirgus. Tā piebilst, ka reģions var ietvert vairākas EEZ līgumslēdzējas puses, piemēram, Beniluksa valstis vai Ziemeļvalstis, vai tikai vienu valsti, piemēram, Apvienoto Karalisti.
- 17 Izskatāmajā lietā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus, kas attiecas uz prasītājām pārņemto pārkāpumu, ir Beniluksa un Ziemeļvalstu tirgus.

Konkrēto tirgu izmērs un struktūra

- 18 No apstrīdētā lēmuma izriet, ka no rūpniecisko diegu pārdošanas iegūtā summa Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs bija aptuveni EUR 50 miljoni 2000. gadā un aptuveni EUR 40 miljoni 2004. gadā.
- 19 Tāpat no šī lēmuma izriet, ka 90. gadu beigās galvenie rūpniecisko diegu piegādātāji Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs bija it īpaši *Gütermann, Zwicky, Amann und Söhne GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā — “*Amann*”), *Barbour Threads Ltd* — pirms to iegādājās *Coats, Belgian Sewing Thread NV* (turpmāk tekstā — “*BST*”) un *Coats*.

Pārkāpumu veidojošo darbību apraksts

- 20 Komisija apstrīdētajā lēmumā norāda, ka notikumi saistībā ar karteli rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs risinājās no 1990. gada līdz 2001. gadam.
- 21 Komisija uzskata, ka attiecīgie uzņēmumi rīkoja sanāksmes vismaz reizi gadā un šīs sanāksmes tika organizētas divās daļās: sēde, kurā apspriedās par Ziemeļvalstu tirgiem, un sēde, kurā apspriedās par Beniluksa valstu tirgiem, un to galvenais mērķis bija augstu cenu saglabāšana katrā no šiem abiem tirgiem.
- 22 Dalībnieki esot apmainījušies ar cenrāžiem un informāciju par atlaidēm, par cenrāžu cenu paaugstināšanas piemērošanu, par atlaižu samazināšanu un par atsevišķiem klientiem piemērojamo cenu paaugstināšanu. Tāpat esot tikušas noslēgtas vienošanās par nākotnes cenu sarakstiem, par maksimālo atlaižu līmeni, par atlaižu samazināšanu un par atsevišķiem klientiem piemērojamo cenu paaugstināšanu, kā arī vienošanās, kuru mērķis bija izvairīties no konkurences, izmantojot pastāvīgajiem piegādātājiem izdevīgas cenas, un veikt klientu sadali (apstrīdētā lēmuma 99.–125. apsvērums).

Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa

- 23 Komisija apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktā konstatēja, ka astoņi uzņēmumi, tostarp *Gütermann* un *Zwicky*, ir pārkāpuši EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu, piedaloties kopīgās vienošanās un saskaņotās darbības rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs, *Gütermann* — periodā no 1990. gada janvāra līdz

2001. gada septembrim un *Zwicky* — periodā no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim.

²⁴ Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma 2. panta pirmo daļu par rūpniecisko diegu karteli Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs tika piemēroti šādi naudas sodi:

— *Coats*: EUR 15,05 miljoni;

— *Amann*: EUR 13,09 miljoni;

— *BST*: EUR 0,979 miljoni;

— *Gütermann*: EUR 4,021 miljons;

— *Zwicky*: EUR 0,174 miljoni.

²⁵ Komisija apstrīdētā lēmuma 3. pantā uzdeva šajā lēmumā norādītajiem uzņēmumiem nekavējoties izbeigt tās konstatētos pārkāpumus, ja tie to vēl nebija izdarījuši. Tāpat tā tiem uzdeva atturēties no jebkuras apstrīdētā lēmuma 1. pantā norādītās darbības atkārtotas veikšanas un jebkādas rīcības vai darbības, kam ir ekvivalents mērķis vai iedarbība.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

²⁶ Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegti 2005. gada 30. decembrī, prasītājas cēla šīs prasības.

²⁷ Lietā T-456/05 *Gütermann* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu daļā, kurā Komisija konstatē, ka tā ir izdarījusi EKĻ 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu Somijas, Norvēģijas un Zviedrijas tirgū periodā no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim un pakārtoti — periodā no 1990. gada janvāra līdz 1993. gada decembrim ieskaitot;

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu daļā, kurā Komisija tai piemēro naudas sodu EUR 4,021 miljonu vai pakārtoti — atbilstoši samazināt šī naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

²⁸ Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest *Gütermann* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

²⁹ Lietā T-457/05 *Zwicky* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu daļā, kurā Komisija konstatē, ka tā ir izdarījusi EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu Somijas, Norvēģijas un Zviedrijas tirgū periodā no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim un pakārtoti — periodā no 1990. gada janvāra līdz 1993. gada decembrim ieskaitot;

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu daļā, kurā Komisija tai piemēro naudas sodu EUR 0,174 miljonus vai pakārtoti — atbilstoši samazināt šī naudas soda apmēru;

— atcelt apstrīdētā lēmuma 3. pantu attiecībā uz *Zwicky*;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

³⁰ Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriet *Zwicky* atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

- ³¹ Ar 2008. gada 9. decembra rīkojumu Vispārējās tiesas piektās palātas priekšsēdētājs pēc lietas dalībnieku uzklausišanas nolēma atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 50. pantam apvienot lietas T-456/06 un T-457/05 mutvārdu procesā un galīgā sprieduma taisīšanai.

Juridiskais pamatojums

- ³² Pirmkārt, attiecībā uz pārkāpumus veidojošajām darbībām prasītājas izvirza divus pamatus. Vispirms tās izvirza pamatu par Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 7. panta 1. punkta pārkāpumu. *Zwicky* izvirza arī pamatu, ka rīkojums izbeigt pārkāpumu un atturēties no jebkāda recidīva ir nepamatots.
- ³³ Otrkārt, prasītājas izvirza virkni pamatu, kuru mērķis ir naudas soda atcelšana vai samazināšana. Pirmkārt, *Zwicky* pārmet Komisijai, ka tā ir tai piemērojusi naudas sodu, kura apmērs pārsniedz maksimālos 10% no tās apgrozījuma. Otrkārt, prasītājas izvirza piecus pamatus, kas attiecīgi ir pārkāpuma smaguma kļūdainais izvērtējums attiecībā uz tā sekām, pārkāpuma ilguma kļūdainais izvērtējums, atsevišķu atbildību mikstinošo apstākļu neņemšana vērā, Paziņojuma par sadarbību kļūdaina piemērošana un naudas soda nesamērīgums.

1. Par pamatiem, ar kuriem apstrīd pārkāpumam raksturīgo darbību esamību un rīkojumu par to izbeigšanu un neatkārtošanu

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

- ³⁴ Prasītājas uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punktu, kurā noteikts, ka “ja Komisija uz sūdzības pamata vai pēc savas iniciatīvas atklāj, ka ir [EKL] 81. panta vai 82. panta pārkāpums, tā var ar lēmumu pieprasīt attiecīgajiem uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām šādas pārkāpšanas izbeigšanu”. Pārmetot tām EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpšanu sakarā ar to līdzdalību vienošanās un saskaņotās darbībās rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs periodā, attiecīgi *Gütermann* — no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim un *Zwicky* — no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim, Komisija neesot ņēmusi vērā faktu, ka EEZ līgums stājās spēkā vienīgi 1994. gada 1. janvārī un līdz ar to pirms šī datuma šī līguma normas nebija piemērojamas attiecībā uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju. Turklāt, tā kā Somija un Zviedrija pievienojās Eiropas Kopienai vienīgi 1995. gada 1. janvārī, EKL 81. pants esot kļuvis tieši piemērojams vienīgi šajā datumā.
- ³⁵ Tāpat prasītājas uzskata, ka Komisija pilnīgi pamatoti uzskatīja, ka pārkāpums šī jēdziena juridiskajā nozīmē, proti, EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpums, to darbību dēļ varēja eksistēt attiecībā uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju vienīgi no 1994. gada 1. janvāra. Tātad Komisija esot pieļāvusi kļūdu, no juridiskā viedokļa izdarot sākuma pieņēmumu par pārkāpuma esamību, kas vienīgi kļuva intensīvāks. Komisija neesot nošķirusi prasītāju darbības faktisko apstākļu vērtējumu kā vienotu un turpinātu aizliegto vienošanos, kas *Gütermann* gadījumā ilga no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim un *Zwicky* gadījumā — no 1990. gada janvāra līdz

2000. gada novembrim, un šīs darbības juridisko vērtējumu kā konkurences normu pārkāpumu abos šajos periodos.

- 36 Turklāt prasītājas uzskata, ka to izvirzītais pamats par Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta pārkāpumu ir pieņemams. Komisija esot kļūdaini pamatojusies uz šī pamata nepieņemamību, motivējot ar to, ka prasītājas nebija norādījušas uz acīmredzamu kļūdu vērtējumā, kvalificējot to darbības kā vienotu un turpinātu aizliegto vienošanos. Tās uzskata, ka Komisija kvalificēja to darbības kā vienotu un turpinātu aizliegto vienošanos no faktu viedokļa un šī pamata ietvaros tās to neapstrīd. Turpretim apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktā esot ietverts kļūdainis juridiskais vērtējums, ņemot vērā, pirmkārt, ka *Zwicky* nebija pārstāvēta rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs un, otrkārt, ka attiecībā uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju tā šajās valstīs nevarētu pārkāpt konkurences normas laikā no 1990. gada janvāra līdz 1993. gada decembrim.
- 37 Komisija galvenokārt pamatojas uz šī prasītāju izvirzītā pamata nepieņemamību un pakārtoti apstrīd tā pamatotību.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 38 Vispārējā tiesa uzskata, ka ir jāizvērtē pamata, ar ko tiek apgalvots par Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta pārkāpumu, pamatotība, neizvērtējot tā pieņemamību.
- 39 Pirmkārt, ir jāuzsver, ka apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta g) un h) apakšpunktā Komisija konstatē faktu, ka prasītājas ir pārkāpušas EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu to piedalīšanās saskaņotās darbībās rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs dēļ, kas *Gütermann* gadījumā bija no 1990. gada janvāra līdz

2001. gada septembrim un *Zwicky* gadījumā no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim.

- 40 Ir jākonstatē, ka, aplūkojot šo pantu atsevišķi, varētu saprast, ka Komisija konstatēja prasītāju pieļautā pārkāpuma faktu sakarā ar to piedalīšanos saskaņotās darbības rūpniecisko diegu tirgū Somijā, Norvēģijā un Zviedrijā laikā no 1990. gada janvāra līdz 1993. gada decembrim, proti, pirms EEZ līguma stāšanās spēkā. Ir skaidrs, ka šajā periodā neeksistēja nekāds tiesiskais pamats, kas ļautu Komisijai konstatēt faktu, ka prasītājas ir pieļāvušas šādu pārkāpumu.
- 41 Tomēr no judikatūras izriet, ka akta rezolutīvā daļa ir neatdalāma no tā motīvu daļas tādā ziņā, ka tā ir jāinterpretē, ja tas nepieciešams, ņemot vērā motīvus, pamatojoties uz kuriem tas tika pieņemts (Tiesas 1997. gada 15. maija spriedums lietā C-355/95 P *TWD/Komisija, Recueil*, I-2549. lpp., 21. punkts; Pirmās instances tiesas 2000. gada 13. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-204/97 un T-270/97 *EPAC/Komisija, Recueil*, II-2267. lpp., 39. punkts).
- 42 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma 246., 295.–298. un 331. apsvēruma skaidri izriet, ka, tā kā aizliegtās vienošanās mērķis bija Somija, Norvēģija un Zviedrija, tā ir Kopienų konkurences normu un EEZ līguma normu attiecībā uz konkurenci pārkāpums vienīgi no 1994. gada 1. janvāra, kurā stājās spēkā EEZ līgums. Tādēļ apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punkta g) un h) apakšpunkts ir jāaplūko šīs skaidrās un nepārprotamās motivācijas kontekstā. Tādējādi ir pamats uzskatīt, ka apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa ir jāaplūko tādā nozīmē, ka vienotā un turpinātā pārkāpuma elementi attiecībā uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju eksistēja vienīgi no 1994. gada 1. janvāra.
- 43 Otrkārt, būtībā prasītājas veltīgi atsauca uz to, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā esot šķietami nošķīrusi pārkāpuma juridisko vērtējumu, attiecinot to uz EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu, no vienas puses, un faktisko apstākļu vērtējumu apstrīdētā lēmuma 264.–277. apsvērumā, novērtējot to darbības kā vienotu un turpinātu pārkāpumu, no otras puses. No minētā tās absolūti kļūdaini secina, ka, tā kā pārkāpums

“jēdziena juridiskajā nozīmē” attiecībā uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju varēja eksistēt, vienīgi sākot no 1994. gada 1. janvāra, Komisija ir pieļāvusi kļūdu, konstatējot pārkāpuma esamību, kas kļuva vienīgi intensīvāks.

- 44 Pirmkārt, ir jāuzsver, ka prasītājas vispār neapstrīdēja, ka pārkāpumam rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs ir vienots un turpināts raksturs.
- 45 Tāpat ir jāatgādina, ka EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu var izraisīt ne tikai atsevišķa darbība, bet arī darbību virkne vai arī turpināta rīcība. Šo interpretāciju nevar apstrīdēt, motivējot ar to, ka viens vai vairāki šīs darbību virknes vai šīs turpinātās rīcības elementi paši par sevi katrs atsevišķi arī var būt minētās normas pārkāpums (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 81. punkts; Pirmās instances tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-279/02 *Degussa*/Komisija, Krājums, II-897. lpp., 155. punkts).
- 46 Tādējādi vienots un turpināts pārkāpums parasti ietver virkni darbību, kuras hronoloģiski seko cita citai un kuras to izdarīšanas brīdī pašas par sevi arī var veidot konkurences tiesību normu pārkāpumu. Šo darbību īpatnība izpaužas apstākļi, ka tās iekļaujas kopējā stratēģijā. Komisija to būtībā konstatēja apstrīdētā lēmuma 264.–277. apsvērumā attiecībā uz aizliegto vienošanos, kuras mērķis bija rūpniecisko diegu tirgus Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.
- 47 Pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, iepriekš minētajos apstrīdētā lēmuma apsvērumos izklāstītā argumentācija nav ierobežota vienīgi ar faktu konstatāciju, bet ietver objektīvus iemeslus, kas Komisijai liek secināt, ka pārkāpums rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs kopā ar pārkāpumu rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs veidoja vienotu un turpinātu pārkāpumu.

- 48 Šajā sakarā nav nozīmes tam, ka tiesiskais pamats, uz ko Komisija pamatojās, lai konstatētu pārkāpumu rūpniecisko diegu tirgū Somijā, Norvēģijā un Zviedrijā, eksistēja vienīgi pēc pārkāpuma sākuma, jo — kā tas arī izriet no apstrīdētā lēmuma motīvu daļas — prasītāju darbības šajā tirgū tika ņemtas vērā vienīgi sākot no 1994. gada 1. janvāra.
- 49 Otrkārt, ir jānoraida *Zwicky* izvirzītais pamats par to, ka tā nebija pārstāvēta Ziemeļvalstu tirgū. Kā tas ir atgādināts šī sprieduma 44. punktā, *Zwicky* apstiprināja, ka neapstrīd aizliegtās vienošanās par rūpniecisko diegu tirgu Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs kā vienota un turpināta pārkāpuma kvalifikāciju.
- 50 No judikatūras izriet, ka uzņēmums, kurš ir piedalījies vienotā un turpinātā pārkāpumā pats ar savām darbībām, kuras ietilpst nolīguma vai saskaņotu darbību, kam ir pret konkurenci vērsti mērķis, jēdzienā EKL 81. panta izpratnē, un kuru mērķis ir sekmēt pārkāpuma īstenošanu kopumā, var būt atbildīgs arī par viena un tā paša pārkāpuma ietvaros īstenotajām citu uzņēmumu darbībām attiecībā uz visu laiku, kurā tas piedalījies minētajā pārkāpumā, ja ir konstatēts, ka attiecīgais uzņēmums zina par citu dalībnieku pret konkurenci vērstajām darbībām vai ka tas var tās saprātīgi paredzēt un ka tas ir gatavs uzņemties ar tām saistīto risku (iepriekš 45. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 203. punkts; Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-15/99 *Brugg Rohrsysteme*/Komisija, *Recueil*, II-1613. lpp., 73. punkts).
- 51 Izskatāmajā lietā *Zwicky* neapstrīd to, ka ir regulāri piedalījušies sanāksmēs par rūpniecisko diegu tirgu Ziemeļvalstīs, ne arī to, ka tā vispār neapstrīdēja Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru tā bija aktīvi darbojusies šajā rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs pirms vienotā pārkāpuma uzsākšanas, ne arī noliedz, ka ir piedalījusies pārkāpuma elementos attiecībā uz rūpniecisko diegu tirgu Beniluksa valstīs, kā arī neapstrīd, ka minētie pārkāpuma elementi ietilpa kopīgā stratēģijā un attiecīgi bija

vienīgi atsevišķas sastāvdaļas vienotajā un turpinātajā pārkāpumā rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.

52 No tā izriet, ka tas apstākļi vien, ka vienotā un turpinātā pārkāpuma izdarīšanas laikā *Zwicky* nebija pārstāvēta rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs, nevar to atbrīvot no atbildības par darbībām, ko minētā pārkāpuma ietvaros šajā ģeogrāfiskajā tirgū īstenoja pārējie uzņēmumi.

53 Turklāt, ja *Zwicky* iebildums ir jāsaprot tādējādi, ka vienīgi tie uzņēmumi, kas aktīvi darbojas kā konkurenti, piegādātāji vai pieprasītāji Ziemeļvalstu ģeogrāfiskajā tirgū, var koordinēt savas darbības kā uzņēmumi, kas ir pārkāpuma [līdz]izdarītāji, ir jāuzsver, ka uzņēmums var pārkāpt EKL 81. panta 1. punktā paredzēto aizliegumu, ja tā darbības, kas ir saskaņota ar citu uzņēmumu darbību, mērķis ir ierobežot konkurenci konkrētajā attiecīgajā tirgū, kurš ir kopējā tirgus daļa, un tam pašam nav obligāti aktīvi jādarbojas minētajā konkrētajā tirgū (pēc analogijas skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 8. jūlija spriedumu lietā T-99/04 *AC-Treuhand*/Komisija, Krājums, II-1501. lpp., 122. punkts).

54 Ņemot vērā šī sprieduma 51. punktā izklāstītos konstatējumus, *Zwicky* nevar pamatotī apstrīdēt faktu, ka arī tā ir atbildīga kā līdzdalībnieks par konkurences normu pārkāpumu attiecībā uz vienošanos saistībā ar rūpniecisko diegu tirgu Ziemeļvalstīs.

55 Līdz ar to pamats par Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta pārkāpumu ir noraidāms.

Par Zwicky izvirzīto pamatu — rīkojuma par pārkāpuma izbeigšanu un atturēšanos no jebkāda recidīva nepamatoto raksturu

Lietas dalībnieku argumenti

- 56 *Zwicky* norāda, ka apstrīdētā lēmuma 3. pantā Komisija uzdeva attiecīgajiem uzņēmumiem nekavējoties izbeigt konstatētos pārkāpumus, ja tie to jau nav izdarījuši, un nākotnē atturēties no jebkādas rīcības saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem vai jebkādas darbības ar līdzīgu mērķi.
- 57 Tomēr *Zwicky* uzsver, ka tā ne tikai kopš 2000. gada novembra vairs nav pārstāvēta tirgos, uz kuriem attiecas apstrīdētais lēmums, bet arī to, ka tā ir atteikusies no visas savas uzņēmējdarbības, lai šobrīd nodarbotos ar nekustamā īpašuma pārvaldīšanu. Tā norāda, ka ar minēto rīkojumu ir pārkāpts samērīguma princips, un uzskata, ka apstrīdētā lēmuma 3. pants ir prettiesisks. Tā uzskata — tā kā Komisija, neveicot papildu pārbaudes, varēja konstatēt, ka pārkāpumi ir izbeigti un ka nepastāvēja nekāda recidīva iespēja, tai nebija nekādu leģitīmu interešu izdot rīkojumu. Šajā ziņā *Zwicky* pamatojas uz Tiesas 1983. gada 2. marta spriedumu lietā 7/82 GVL/Komisija (*Recueil*, 483. lpp., 24. un nākamie punkti).
- 58 Komisija lūdz noraidīt šo pamatu.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 59 Ir jānorāda, ka, izvirzot šo pamatu, *Zwicky* lūdz atcelt apstrīdētā lēmuma rezolūīvās daļas 3. pantu daļā, kurā tas to skar.

- 60 Nākas konstatēt, ka apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas 3. pantā faktiski ir ietverti divi rīkojumi.
- 61 Pirmkārt, šajā normā ir ietverta prasība, ka attiecīgajiem uzņēmumiem nekavējoties jāizbeidz, ja tie to jau nav izdarījuši, apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas 1. pantā norādītie pārkāpumi. Šajā sakarā, ņemot vērā, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī *Zwicky* vairs nedarbojās rūpniecisko diegu nozarē, argumentācijai, kas izvirzīta pret šo pantu, acīmredzami nav nekāda pamata. Pat ja *Zwicky* ir viens no apstrīdētā lēmuma 1. pantā uzskaitītajiem uzņēmumiem, tas, ņemot vērā minēto darbības izbeigšanu, jau bija izbeidzis pārkāpumu un attiecīgi apstrīdētais lēmums to vairs neskāra (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija (Recueil, II-931. lpp., 1247. punkts)*). Tāpat šī apstākļa dēļ zaudē jēgu *Zwicky* izvirzītais arguments par samērīguma principa pārkāpumu (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2008. gada 18. jūnija spriedumu lietā T-410/03 *Hoechst/Komisija, Krājums, II-881. lpp., 196. punkts*).
- 62 Otrkārt, apstrīdētā lēmuma 3. pantā ir ietverta prasība, ka 1. pantā norādītajiem uzņēmumiem turpmāk ir jāatturas no jebkādu 1. pantā aprakstīto darbību vai rīcības atkārtošanas, kā arī no jebkādiem pasākumiem, kam ir ekvivalents mērķis vai iedarbība.
- 63 Ir jāatgādina, ka, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punktu, var tikt noteikti aizliegumi turpināt atsevišķas darbības, praksi vai situācijas, kuru prettiesiskums ir konstatēts, kā arī līdzīgi rīkoties nākotnē. Ar šādiem pienākumiem, kas uzņēmumiem ir saistoši, tomēr nebūtu jāpārsniedz atbilstošās un nepieciešamās robežas, lai sasniegtu iecerēto mērķi (pēc analogijas skat. Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedumu apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, no T-30/95 līdz T-32/95, no T-34/95 līdz T-39/95, no T-42/95 līdz T-46/95, T-48/95, no T-50/95 līdz T-65/95, no T-68/95 līdz T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR u.c./Komisija (Recueil, II-491. lpp., 4704. un 4705. punkts un tajos minētā judikatūra)*). Turklāt Komisijas pilnvaras izdot rīkojumus ir jāizmanto saskaņā ar konstatētā pārkāpuma raksturu (Tiesas 1974. gada 6. marta spriedums apvienotajās lietās 6/73 un 7/73 *Istituto Chimioterapico Italiano un Commercial Solvents/Komisija, Recueil, 223. lpp.*).

45. punkts; Pirmās instances tiesas 1999. gada 7. oktobra spriedums lietā T-228/97 *Irish Sugar*/Komisija, *Recueil*, II-2969. lpp., 298. punkts, un 2000. gada 12. decembra spriedums lietā T-128/98 *Aéroports de Paris*/Komisija, *Recueil*, II-3929. lpp., 82. punkts).

- 64 Izskatāmajā lietā Komisija apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēja, ka *Zwicky* kopā ar citiem uzņēmumiem ir pārkāpusi EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu, piedaloties turklāt ļoti ilgā periodā vienošanās un saskaņotās darbības rūpniecisko diegu nozarē Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs, kur tā un citi uzņēmumi bija vienojušies noteikt nākotnes cenrāžus, maksimālās atlaides, atlaižu samazinājumus un atsevišķiem klientiem piemērojamo speciālo cenu paaugstināšanu, kā arī izvairīties no konkurējošām cenām par labu pastāvīgajiem piegādātājiem un sadalīt klientus. *Zwicky* neapstrīd apsverumus, kas šajā sakarā ir izklāstīti apstrīdētajā lēmumā.
- 65 Pastāvot šādiem apstākļiem, Komisija, uzdodot attiecīgajiem uzņēmumiem nākotnē atturēties no jebkādu pasākumu veikšanas rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs, kuriem var būt ekvivalents mērķis vai iedarbība, nav pārkāpusi pilnvaras, kas tai piešķirtas saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punktu (šajā ziņā un pēc analogijas skat. iepriekš 61. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*/Komisija, 199. punkts).
- 66 Šo secinājumu nevar atspēkot fakts, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā *Zwicky* vairs neveica darbību rūpniecisko diegu nozarē. Tāds rīkojums kā izskatāmajā lietā pēc sava rakstura ir preventīvs un nav atkarīgs no attiecīgā uzņēmuma situācijas apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī.
- 67 Komisija vēl jo vairāk bija tiesīga iekļaut šo rīkojumu apstrīdētā lēmuma rezolūtivajā daļā tāpēc, ka *Zwicky* nebija apņēmusies neatkārtot savu pret konkurenci vērsto rīcību (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 11. marta spriedumu lietā T-141/94 *Thyssen Stahl*/Komisija, *Recueil*, II-347. lpp., 678. punkts).

- 68 Turklāt iepriekš 57. punktā minētajam spriedumam, uz ko atsaucas *Zwicky*, nav nozīmes izskatāmajā lietā. Papildus tam, ka šīs lietas apstākļi atšķiras no izskatāmās lietas apstākļiem, šī sprieduma 60.–67. punktā ir pierādīts, pirmkārt, ka *Zwicky* neskāra rīkojums nekavējoties izbeigt apstrīdētā lēmuma 1. pantā norādītos pārkāpumus un, otrkārt, ka Komisijai bija absolūti leģitīmas intereses uzdot tai nākotnē atturēties no jebkādam darbībām saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem vai jebkādas rīcības ar līdzīgu mērķi.
- 69 Visu šo iemeslu dēļ šis pamats ir jānoraida.

2. Par pamatiem, ar kuriem apstrīd naudas sodu un tā apmēru

Par Zwicky izvirzīto pamatu — maksimālās robežas 10% apmērā no apgrozījuma pārsniegšanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 70 *Zwicky*, vispirms norādot, ka 2000. gada novembrī tā bija izbeigusi savu uzņēmējdarbību saistībā ar rūpnieciskajiem diegiem, pārmet Komisijai galvenokārt to, ka tā ir balstījusi savu maksimālās robežas 10% apmērā no apgrozījuma aprēķinu, ņemot vērā *Gütermann* realizēto apgrozījumu. Šis minētais uzņēmums esot vienīgi pārņēmis daļu no tās uzņēmējdarbības un neesot pakļauts tās kontrolei. Tādējādi noteicošais esot vienīgi *Zwicky* apgrozījums. Tā kā *Zwicky* kopš 2001. gada vairs neveic apgrozījumu, tai nevar piemērot nekādu naudas sodu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu. Regulā Nr. 1/2003 esot paredzēts kopējais apgrozījums, kas realizēts

iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma pieņemšanas. Fakts, ka naudas sods ir saistīts ar šo minēto apgrozījumu, ļaujot ņemt vērā uzņēmuma nozīmi un ietekmi tirgū. Tādēļ noteicošā esot uzņēmuma pašreizējā situācija, ņemot vērā tā apgrozījumu. Uzņēmumam, kas vairs nerealizē apgrozījumu, neesot ietekmes tirgū un attiecīgi tam vairs nevarot piemērot naudas sodu.

- 71 Turpinājumā tā norāda, ka Pirmās instances tiesas 2005. gada 29. novembra spriedums lietā T-33/02 *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija (Krājums II-4973. lpp.), uz ko atsaucas Komisija, ir jāinterpretē tādējādi, ka ņemt vērā apgrozījumu, kas pilnībā neietver to, kas realizēts iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma pieņemšanas, ir iespējams tad, kad attiecīgais uzņēmums ir izbeidzis savu uzņēmējdarbību vai ir sagrozījis sava apgrozījuma apmēru, lai izvairītos no būtiska naudas soda. Izskatāmajā lietā tā tas neesot. Šajā sakarā *Zwicky* apgalvo, ka vienu gadu pirms Komisijas pārbaudēm tās uzņēmējdarbība tika pārdota tās konkurētspējas samazināšanās dēļ.
- 72 Turklāt *Zwicky* apgalvo, ka izskatāmajā lietā *Gütermann* ir ieguvusi savu uzņēmējdarbību aktīvu pirkuma darījuma (*asset deal*) ietvaros un ka tādēļ ienākumi saistībā ar šādi pārņemto darbību esot jāattiecina uz *Gütermann* un jāpalielina tās apgrozījums, kas ņemams vērā, piemērojot Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu. Tāpat tā uzsver, ka savas uzņēmējdarbības pārdošana *Gütermann* nav vienkārši uzņēmuma iekšējā reorganizācija.
- 73 Visbeidzot faktu, ka prasītājas nosūtīja vienu dokumentu, atbildot uz paziņojumu par iebildumiem, izskaidrojot apstākļus, ka *Gütermann* ir pārņēmis darbību saistībā ar rūpnieciskajiem diegiem un ka šī darījuma rezultātā *Zwicky* valdes priekšsēdētājs ir iecelts par *Gütermann* valdes locekli. Tomēr tas nekādi nemainot faktu, ka *Zwicky* ir neatkarīga no *Gütermann* un ka šis uzņēmums nav kļuvis par *Zwicky* akcionāru.

- 74 Komisija norāda, ka šim pamatam nav nozīmes, jo, lai gan *Zwicky* arguments ir precīzs, tā esot noteikusi naudas soda maksimālo apmēru, ņemot vērā apgrozījumu iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā, kā tā to jau esot darījusi citās lietās. Attiecīgi tā konstatē, ka *Zwicky* kopējais apgrozījums 1999. gadā bija EUR 4,5 miljoni un ka naudas sods EUR 0,174 miljoni nekādi nepārsniedz 10 % apmēru no šī apgrozījuma.
- 75 Pakārtoti Komisija vispirms uzsver, ka, lai gan *Gütermann* 2000. gada novembrī nopirka *Zwicky* uzņēmējdarbību, kuru skāra aizliegtā vienošanās rūpniecisko diegu tirgū, tā ņēma vērā faktu, ka *Zwicky* bija iesaistīta pārkāpumā, par kuru piemērots sods, 10 gadu periodā, un uzskatīja, ka apstākļi, ka pēc savas uzņēmējdarbības pārdošanas *Zwicky* turpināja juridiski pastāvēt kā “tukša čaula”, ir manevrs, kas īstenots ar īpašu mērķi, — izvairīties no sodiem, kas piemērojami par konkurences normu pārkāpumu. Tāpat tā norāda, ka *Zwicky* neapstrīdēja judikatūru, saskaņā ar kuru principā fiziskai vai juridiskajai personai, kas vada attiecīgo uzņēmumu pārkāpuma brīdī, ir jāatbild par šo pārkāpumu. Tā piebilst, ka, ņemot vērā, ka *Zwicky* valdes priekšsēdētājs bija pārstāvēts *Gütermann* valdē un ka tam tādējādi bija pieejamas precīzas ziņas par abu uzņēmumu līdzdalību pārkāpumā, var viegli saprast iemeslus, kas bija lēmuma par *Zwicky* eksistences saglabāšanu pamatā.
- 76 Tāpat Komisija uzskata, ka tas, kā *Zwicky* interpretē Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otro daļu, nav saderīgs ar lietderīgas iedarbības principu, jo tas ļauj uzņēmumiem izvairīties no savas atbildības, izmantojot vienīgi iekšējo reorganizāciju. Tāda esot Pirmās instances tiesas pieeja iepriekš 71. punktā minētajā spriedumā lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija.
- 77 Visbeidzot, Komisija uzsver, ka ciešās saiknes starp *Zwicky* un *Gütermann* izriet no kopīgi sagatavotās atbildes uz paziņojumu par iebildumiem un no vienu un to pašu advokātu pārstāvības, veicot abu uzņēmumu aizstāvību procesā Vispārējā tiesā.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 78 Saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu Komisija var piemērot uzņēmumiem naudas sodu, kas nepārsniedz 10 % no tās kopējā apgrozījuma iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā. Šis maksimālās robežas 10 % apmērā mērķis ir novērst, ka naudas sodi ir nesamērīgi salīdzinājumā ar uzņēmuma lielumu un it īpaši, ka tiek piemēroti naudas sodi, par kuriem var paredzēt, ka uzņēmumi tos nespēs samaksāt. Tā kā aptuvenu norādi šajā sakarā var sniegt vienīgi kopējais apgrozījums, šis procents ir jāsaprot kā tāds, kas sniedz norādi uz kopējo apgrozījumu (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 1825. lpp., 119. punkts).
- 79 Tāpat ir jāuzsver, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta mērķis ir piešķirt Komisijai pilnvaras piemērot naudas sodus, lai ļautu tai īstenot ar Kopienas tiesībām tai piešķirto uzraudzības misiju (iepriekš 78. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 105. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-224/00 *Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, *Recueil*, II-2597. lpp., 105. punkts). Šī misija ietver uzdevumu izmeklēt un apkarot individuālus pārkāpumus, kā arī pienākumu īstenot vispārēju politiku, lai piemērotu konkurences jomā Līgumā paredzētos principus un regulētu uzņēmumu rīcību šajā virzienā. No tā izriet, ka Komisijai ir jānodrošina naudas sodu atturoša iedarbība (iepriekš minētais spriedums lietā *Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, 105. un 106. punkts).
- 80 Turklāt ir jānorāda, ka "iepriekšējais uzņēmējdarbības gads" Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrās daļas izpratnē principā nozīmē katra attiecīgā uzņēmuma pilnu iepriekšējo uzņēmējdarbības gadu lēmuma pieņemšanas dienā (Tiesas 2007. gada 7. jūnija spriedums lietā C-76/06 P *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija (Krājums, I-4405. lpp., 32. punkts).

- 81 Tā kā izskatāmajā lietā apstrīdētā lēmuma datums ir 2005. gada 14. septembris, iepriekšējais uzņēmējdarbības gads bija no 2004. gada 1. jūlija līdz 2005. gada 30. jūnijam. *Zwicky* nodeva *Gütermann* savu uzņēmējdarbību rūpniecisko diegu nozarē 2000. gada novembrī. Līdz ar to Komisija uzskatīja, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī tās rīcībā attiecībā uz *Zwicky* nebija ziņu par apgrozījumu, kas raksturo ekonomisko darbību, ko tā veikusi iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā. Turklāt, pamatojoties uz apstrīdētā lēmuma 383. apsvērumu par iespējamo mātes sabiedrības saikni ar meitas sabiedrību starp *Gütermann* un *Zwicky* sakarā ar to, ka *Zwicky* nodeva *Gütermann* uzņēmējdarbību saistībā ar rūpnieciskajiem diegiem, tā uzskatīja, ka var balstīties uz *Gütermann* apgrozījumu, lai piemērotu maksimālo 10 % apmēru.
- 82 Ir jānošķir divi *Zwicky* izvirzīto iebildumu aspekti: pirmkārt, Komisijas izvēle ņemt vērā *Gütermann* apgrozījumu un, otrkārt, *Zwicky* apgrozījuma neņemšana vērā uzņēmējdarbības gadā, kurš beidzās 2005. gada 30. jūnijā, lai gan šis apgrozījums esot bijis līdzvērtīgs nullei.
- 83 Attiecībā uz *Zwicky* izvirzīto iebildumu pirmo aspektu ir jāatzīst, ka Komisija kļūdaini balstījās uz *Gütermann* apgrozījumu, lai noteiktu maksimālo 10 % apmēru, kas nav pārsniedzams, aprēķinot *Zwicky* piemēroto naudas sodu.
- 84 Faktiski *Gütermann* 2000. gada novembrī vienīgi pārņēma *Zwicky* uzņēmējdarbību rūpniecisko diegu tirgū. Tiesas sēdē *Zwicky* izskaidroja, ka šī uzņēmējdarbības nodošana notika divos veidos, proti, pirmkārt, noslēdzot Šveicē līgumu par tādu aktīvu kā noliktavu un iekārtu nodošanu un, otrkārt, pārdodot Vācijā akcijas.
- 85 Komisija tiesas sēdē tomēr atzina, ka *Gütermann* nekādi nav iekļāvusi savā sastāvā *Zwicky* un ka attiecīgi pirmā no minētajām sabiedrībām nav kļuvusi par otras sabiedrības īpašnieci. Tādējādi uzņēmējdarbības saistībā ar rūpnieciskajiem diegiem nodošanai nav bijis nekādas ietekmes uz *Zwicky* juridisko un ekonomisko neatkarību.

- 86 Vienīgi ar argumentiem, saskaņā ar kuriem *Zwicky* valdes priekšsēdētājs ir kļuvis par *Gütermann* valdes locekli, abus šos uzņēmumus konsultē viens un tas pats advokāts un tie abi ir snieguši kopīgu atbildi uz iebildumiem, izskatāmajā lietā nevar pamatot Komisijas viedokli par mātes un meitas sabiedrības saiknes esamību starp abiem uzņēmumiem.
- 87 Turklāt Komisija nekādi nav pierādījusi, kādā veidā to būtu maldinājušas *Zwicky* sniegtās ziņas uz tās pieprasījumu sniegt informāciju par tās uzņēmējdarbības nodošanu un tās saiknēm ar *Gütermann*.
- 88 No tā izriet, ka Komisija, balstoties uz *Gütermann* apgrozījumu, ir pieļāvusi kļūdu vērtējumā, kuras sekas tiks analizētas tālāk 104. un nākamajos punktos.
- 89 Attiecībā uz *Zwicky* izvirzīto iebildumu otro aspektu, proti, to, ka netika ņemts vērā tās apgrozījums, kas līdzvērtīgs nullei un izriet no tās iespējamās ekonomiskās darbības pēdējā gada laikā pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas, ir jāizvērtē veids, kādā Komisijai ir jādefinē jēdziens “iepriekšējais uzņēmējdarbības gads” gadījumos, kad attiecīgā uzņēmuma ekonomiskajā situācijā ir notikušas būtiskas izmaiņas laika posmā no perioda, kurā ir izdarīts pārkāpums, beigām līdz Komisijas lēmuma, ar kuru piemērots naudas sods, pieņemšanas dienai.
- 90 Attiecībā uz minēto jēdzienu “iepriekšējais uzņēmējdarbības gads” ir jānorāda, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka, interpretējot Kopienų tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās teksts, bet arī tās konteksts un mērķi, ko īsteno ar tiesisko regulējumu, kurā tā ir iekļauta (skat. Tiesas 2005. gada 7. jūnija spriedumu lietā C-17/03 *VEMW u.c.*, Krājums, I-4983. lpp., 41. punkts; 2007. gada 1. marta spriedumu lietā C-391/05 *Jan De Nul*, Krājums, I-1793. lpp., 20. punkts, un iepriekš 80. punktā minēto 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija, 21. punkts).

- 91 Šajā sakarā, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 79. punktā, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta mērķis ir piešķirt Komisijai pilnvaras piemērot naudas sodus, lai ļautu īstenot ar Kopienų tiesībām tai piešķirto uzraudzības misiju. Šī misija it īpaši ietver uzdevumus apkarot prettiesiskas darbības, kā arī novērst to atkārtošanos (Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedums lietā 41/69 *ACF Chemiefarma/Komisija, Recueil*, 661. lpp., 173. punkts).
- 92 Ir jāpiebilst, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktu Komisijai ir jāņem vērā attiecīgā pārkāpuma smagums un ilgums.
- 93 Ņemot vērā iepriekš minēto, Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrajā daļā paredzētā maksimālā apgrozījuma apmēra mērķis ir novērst, ka Komisijas uzliktie naudas sodi ir nesamērīgi ar attiecīgā uzņēmuma nozīmību (iepriekš 78. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Musique Diffusion française u.c./Komisija*, 119. punkts).
- 94 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka, definējot jēdzienu “iepriekšējais uzņēmējdarbības gads”, Komisijai, ņemot vērā kontekstu, kā arī ar Regulu Nr. 17 un Regulu Nr. 1/2003 izveidotās soda sistēmas iecerētos mērķus, katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē attiecīgā uzņēmuma vēlamā ietekme, tostarp ņemot vērā apgrozījumu, kas atspoguļo šī uzņēmuma patieso ekonomisko situāciju laikposmā, kad tika izdarīts pārkāpums (skat. iepriekš 80. punktā minēto 2007. gada 7. jūnija spriedumu lietā *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, 25. punkts).
- 95 Tomēr gan no sistēmas, kurā ir ietverts Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkts un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrā daļa, mērķiem, gan no šī sprieduma 80. punktā minētās judikatūras izriet, ka maksimālā 10% apmēra no apgrozījuma piemērošana

nozīmē, pirmkārt, ka Komisijas rīcībā ir informācija par apgrozījumu iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms lēmuma pieņemšanas un, otrkārt, ka šī informācija atspoguļo parastas uzņēmējdarbības pilnu gadu 12 mēnešu periodā (skat. iepriekš 71. punktā minēto 2005. gada 29. novembra spriedumu lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija, 38. punkts).

96 Tādējādi, ja uzņēmējdarbības gads ir beidzies pirms lēmuma pieņemšanas, bet minētā uzņēmuma gada pārskati vēl nav sagatavoti vai tie vēl nav paziņoti Komisijai, tai ir tiesības un pat pienākums izmantot ziņas par apgrozījumu, kas ir realizēts iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā, lai piemērotu Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otro daļu. Tāpat, ja grāmatvedības prakses reorganizācijas vai grozījumu rezultātā uzņēmums ir sagatavojis iepriekšējā uzņēmējdarbības gada pārskatu par īsāku laikposmu nekā 12 mēneši, Komisijai, lai piemērotu šīs normas, ir tiesības balstīties uz to apgrozījumu, kas ir realizēts iepriekšējā pilnajā uzņēmējdarbības gadā (skat. iepriekš 71. punktā minēto 2005. gada 29. novembra spriedumu lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija, 39. punkts). Tas tā ir arī tad, ja uzņēmums nav veicis uzņēmējdarbību iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā un Komisijas rīcībā līdz ar to nav ziņu par apgrozījumu, kas atspoguļotu tā veikto uzņēmējdarbību minētajā iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā. Apgrozījums par šo laikposmu nesniedz nekādu norādi par minētā uzņēmuma nozīmīgumu, pretēji tam, ko paredz judikatūra, un tādēļ to nevar izmantot kā sākumsummu, nosakot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimuma apjomu (skat. iepriekš 71. punktā minēto 2005. gada 29. novembra spriedumu lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija, 42. punkts).

97 Tāpat ir jāatgādina, ka no iepriekš 71. punktā minētā 2005. gada 29. novembra sprieduma lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija (49. punkts), kas pēc analogijas ir piemērojams izskatāmajā lietā, izriet, ka, pat veicot parastu uzņēmējdarbību, uzņēmuma apgrozījums var ievērojami vai pat būtiski samazināties salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem dažādu iemeslu dēļ, piemēram, sakarā ar smagiem

ekonomiskiem apstākļiem, krīzi attiecīgajā nozarē, apdrošināšanas gadījumu vai streiku. Taču, ja uzņēmums faktiski ir realizējis apgrozījumu tajā pilnajā uzņēmējdarbības gadā, kurā tikusi veikta — kaut arī mazākā apjomā — uzņēmējdarbība, Komisijai ir jāņem vērā šis apgrozījums, lai noteiktu Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto maksimālo apmēru. Līdz ar to vismaz tajās situācijās, kad nav nevienas norādes, ka uzņēmums ir izbeidzis savu uzņēmējdarbību vai sagrozījis sava apgrozījuma [summu], lai izvairītos no liela naudas soda, ir pamats uzskatīt, ka Komisijai ir pienākums noteikt maksimālo naudas soda apmēru, ņemot vērā visnesenāko apgrozījumu, kas atspoguļo uzņēmējdarbības pilnu finanšu gadu (iepriekš 71. punktā minētais 2005. gada 29. novembra spriedums lietā *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija*, 49. punkts).

- 98 *Zwicky* uzskata, ka Komisija nekādi neesot pierādījusi, ka tā būtu sagrozījusi sava apgrozījuma apmēru, un tādējādi tā esot kļūdaini piemērojusi izņēmumu no principa par iepriekšējā uzņēmējdarbības gada ņemšanu vērā. Tomēr, kā tā arī paskaidroja tiesas sēdē, Komisija nemaz nepārmet *Zwicky*, ka tā ir rīkojusies ļaunprātīgi, lai izvairītos no būtiska naudas soda piemērošanas, bet vienīgi konstatē kā faktu, ka tā ir izbeigusi savu uzņēmējdarbību un attiecīgi eksistē kā “tukša čaula”.
- 99 Savos rakstveida apsvērumos *Zwicky* norādīja, ka kopš 2001. gada tā vienīgi pārvalda nekustamos īpašumus, un uzsvēra, ka kopš tā laika nav realizējusi apgrozījumu. Līdz ar to ir jākonstatē, ka tā arī vairs nav realizējusi apgrozījumu pilnajā iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā pirms apstrīdētā lēmuma, proti, periodā no 2004. gada 1. jūlija līdz 2005. gada 30. jūnijam. Būdamā iztaujāta tiesas sēdē par precīzu savas uzņēmējdarbības raksturu, *Zwicky* atkārtoja savu apstiprinājumu, ka tā veic nekustamā īpašuma, uz kuru tā ir saglabājusi īpašumtiesības, pārvaldīšanu. Tā precizēja, ka tās nekustamā īpašuma sastāvā ietilpst ēkas, kurās agrāk tika veikta tās uzņēmējdarbība saistībā ar rūpnieciskajiem diegiem un kuras šobrīd ir tukšas no tā laika, kad tā nodeva minēto uzņēmējdarbību *Gütermann*, kā arī ēkas, kas iznomātas bijušajiem darbiniekiem. Tā uzsvēra, ka šīs ēkas tiek izmantotas iznomāšanai un tāpēc tiks veikti ieguldījumi. Tā arī minēja attīstības plānu, kas izstrādāts sadarbībā ar vietējām kompetentajām iestādēm. Visbeidzot, tā atzina, ka kopš savas uzņēmējdarbības izbeigšanas rūpniecisko diegu tirgū tai vairs nav darbinieku.

- 100 Lai gan ir tiesa, ka *Zwicky* pēc savas uzņēmējdarbības nodošanas *Gütermann* juri-diski turpināja eksistēt, ir jākonstatē, ka tādas būtiskas norādes kā neeksistējošs apgrozījums vairāku gadu laikā, darbinieku neesamība vai arī konkrētu pierādījumu neesamība par tās nekustamā īpašuma izmantošanu vai ieguldījumu projektiem tā izmantošanas nolūkā dod iespēju pieņemt, ka *Zwicky* neturpināja veikt parasto uzņē-mējdarbību iepriekš minētās judikatūras izpratnē, it īpaši laikposmā no 2004. gada 1. jūlija līdz 2005. gada 30. jūnijam.
- 101 Atbildes, ko *Zwicky* sniedza savos rakstveida apsvērumos un tiesas sēdē, joprojām bija nenoteiktas un attiecīgi neļauj Vispārējai tiesai konstatēt “parastas uzņēmējdarbības” faktu. Turklāt *Zwicky* apstiprināja izraksta no dokumenta, ko Komisija nolasīja tiesas sēdē, saturu, kurš sniedz ekonomisku pārskatu par tās situāciju un no kura izriet, ka apgrozījums ir līdzvērtīgs nullei, ka nav ienākumu un nav darbinieku, un neapstrīd, ka tas it īpaši tā bija periodā pēc tās uzņēmējdarbības saistībā ar rūpnieciskajiem die-giem nodošanas *Gütermann* līdz 2005. gada 30. jūnijam.
- 102 Šajā sakarā un pretēji *Zwicky* apgalvojumiem tiesas sēdē tas fakts vien, ka valde un pārvaldnieks izstrādā sabiedrības attīstības plānu, kura esamība turklāt nav pierā-dīta, nav pietiekams, lai būtu izšķirošais pierādījums par minētās sabiedrības paras-tas uzņēmējdarbības esamību tādā nozīmē, kā to saprot Pirmās instances tiesa savā iepriekš 71. punktā minētajā 2005. gada 29. novembra spriedumā lietā *Britannia Alloys & Chemicals*/Komisija.
- 103 No tā izriet, ka Komisijai bija noteikti jāņem vērā *Zwicky* kopējais apgrozījums pirms uzņēmējdarbības gada, kas beidzās 2005. gada 30. jūnijā.
- 104 Attiecībā uz sekām, ko rada vērtējumā Komisijas pieļautā kļūda, kas izpaužas kā bal-stīšanās uz *Gütermann* kopējo apgrozījumu, ir jānosaka, vai šī kļūda var pamatot nau-das soda apmēra samazināšanu vai pat atcelšanu, ko par labu *Zwicky* veic Kopienų tiesa.

- 105 Šajā ziņā ir jāuzsver, ka prasības, kas vērstas pret Komisijas lēmumiem, ar kuriem uzņēmumiem piemēro naudas sodus par konkurences tiesību normu pārkāpumiem, ietilpst Vispārējās tiesas kompetences jomā divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tiesai ir jāveic to tiesiskuma kontrole, pamatojoties uz EKL 230. pantu (Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedums lietā *C-297/98 P SCA Holding/Komisija, Recueil*, I-10101. lpp., 53. un 54. punkts).
- 106 Otrkārt, Vispārējās tiesas kompetencē, tai īstenojot tās neierobežoto kompetenci, kas atzīta EKL 229. pantā, Regulas Nr. 17 17. pantā un Regulas Nr. 1/2003 31. pantā, ir izvērtēt naudas sodu apmēra atbilstību. Šis minētais vērtējums var attaisnot tādas papildu informācijas, kuras minēšana lēmumā pati par sevi nav obligāta saskaņā ar EKL 253. pantā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu, iesniegšanu un ņemšanu vērā (iepriekš 105. punktā minētais spriedums lietā *SCA Holding/Komisija*, 55. punkts).
- 107 Izskatāmajā lietā Vispārējā tiesa uzskata, ka, īstenojot savu neierobežoto kompetenci, ir jābalstās nevis uz *Gütermann*, bet gan *Zwicky* apgrozījumu.
- 108 Ievērojot iepriekš minētos apsvērumus un judikatūru (minēts iepriekš 71. un 80. punktā) spriedumā *Britannia Alloys & Chemicals/Komisija, Zwicky* iepriekšējā uzņēmējdarbības gada apgrozījums, kas izriet no tās reālās uzņēmējdarbības, uz kuru Komisijai būtu jābalstās, ir apgrozījums, kas izriet no tās uzņēmējdarbības laikposmā no 1999. gada 1. jūlija līdz 2000. gada 30. jūnijam. No apstrīdētā lēmuma 76. apsvēruma izriet, ka minētais apgrozījums sasniedza EUR 4,5 miljonus. Naudas soda, ko Komisija piemēroja *Zwicky*, apmērs ir EUR 205 000 un tā tad nekādi nepārsniedz 10 % no tās apgrozījuma.
- 109 Turklāt ir jānorāda, ka tiesas sēdē *Zwicky* uzsvēra, ka papildu risinājums, proti, balsīties uz tās uzņēmējdarbības gada, kas beidzies 2000. gada 30. jūnijā, apgrozījumu, esot nepieņemams tā iemesla dēļ, ka tā rezultātā tās apgrozījums tiktu ņemts vērā divreiz. Tā kā *Zwicky* uzņēmējdarbību saistībā ar rūpniecisko diegu ražošanu ir

pārņēmusi *Gütermann*, Komisija jau esot ņēmusi vērā šis uzņēmējdarbības rezultātā radīto apgrozījumu kā daļu no *Gütermann* kopējā apgrozījuma. Komisija apgalvoja, ka šis arguments ir jauns un tātad tas ir jānoraida.

- 110 Šis *Zwicky* arguments ir jānoraida, jo tas nav pamatots.
- 111 Faktiski *Zwicky* argumentu veido apgalvojums, ka papildu risinājums radītu situāciju, kurā uz *Zwicky* tiktu attiecināts apgrozījums, kas jau ir attiecināts uz *Gütermann*. Vispārējā tiesa uzskata, ka vienīgais jautājums, kas rodas izskatāmajā lietā, ir — kāds ir atbilstošais apgrozījums, kas ņemams vērā, lai aprēķinātu maksimālo 10% apmēru no *Zwicky* piemērojamā naudas soda. Kā tas ir konstatēts iepriekš, vienīgais šim nolūkam pieļaujama apgrozījums ir EUR 4,5 miljoni, kas atbilst *Zwicky* apgrozījumam uzņēmējdarbības gadā no 1999. gada 1. jūlija līdz 2000. gada 30. jūnijam.
- 112 Pat, ja jāpieļauj, ka minētā risinājuma rezultātā šajā posmā aprēķinot *Gütermann* un *Zwicky* [piemērojamo] naudas sodu, divreiz nāktos izmantot *Zwicky* apgrozījumu, ir jāuzskata, ka nodarītais prettiesiskums skar *Gütermann*. Tādējādi *Zwicky* argumentācija faktiski būtu vērsta uz to, lai aicinātu Vispārējo tiesu pārbaudīt *Gütermann* noteiktā naudas soda apmēra tiesiskumu. Tomēr *Zwicky* nevar pamatoties uz tiesībām celt prasību šajā sakarā. Ja lēmuma adresāts nolemj celt prasību par tiesību akta atcelšanu, Kopienu tiesa lemj vienīgi par tiem lēmuma elementiem, kas skar šo adresātu. Savukārt elementi, kas skar pārējos adresātus un nav tikuši apstrīdēti, neietilpst strīda, kas jāizšķir Kopienu tiesai, priekšmetā (Tiesas 1999. gada 14. septembra spriedums lietā C-310/97 P Komisija/*AssiDomän Kraft Products* u.c., *Recueil*, I-5363. lpp., 53. punkts).
- 113 Ievērojot šos apsvērumus, *Zwicky* izvirzītais pamats par Regulas Nr. 17 15. panta 2. punkta un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkta otrās daļas pārkāpumu ir jānoraida.

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — pārkāpuma smaguma kļūdainu vērtējumu attiecībā uz tā sekām

Lietas dalībnieku argumenti

- ¹¹⁴ Pirmkārt, prasītājas apgalvo, ka atbilstoši Pamatnostādņu sodanaudas [naudas sodu] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes”), un pastāvīgai lēmumu pieņemšanas praksei, pārkāpuma smaguma vērtējums ir tieši atkarīgs no pārkāpuma faktiskās ietekmes uz tirgu. Samērīguma princips paredzot, ka Komisijai, vērtējot pārkāpuma smagumu, šāda ietekme ir jāņem vērā. Prasītājas precizē, ka ar šo pamatu tās nemēģina apstrīdēt pārkāpumu kā tādu, bet vēlas apstrīdēt tā klasifikāciju kā ietilpstošu sevišķi smagu pārkāpumu kategorijā.
- ¹¹⁵ Otrkārt, prasītājas paredz jautājumu par pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu un secina, ka šādas ietekmes nav. Tādēļ tās uzskata, ka Komisija nevarēja uz to pamatoties, lai kvalificētu pārkāpumu kā sevišķi smagu. Lai gan tās var piekrist, ka cenrāžos norādīto cenu paaugstināšanu, par ko vienojās sanāksmju laikā, lielākoties īstenoja dažādi uzņēmumi, tās tomēr uzskata, ka šī cenu paaugstināšana neizraisīja neto cenu reālu paaugstināšanos. Apsvērumi, ko Komisija izklāstījusi apstrīdētā lēmuma 4.1.4. punktā, neļaujot izdarīt secinājumu par šādu ietekmi. Tas fakts vien, ka uzņēmumi 11 gadu laikā piedalījās sanāksmēs, neesot pietiekams, lai secinātu, ka cenu paaugstināšanai bija ietekme uz neto cenām. Prasītājas uzskata, ka ir sniegušas pierādījumu, ka sanāksmju mērķis galvenokārt bija legāla informācijas apmaiņa. Komisija pati esot atzinusi, ka tās rīcībā nav pierādījumu, lai konstatētu faktiskās ietekmes esamību.
- ¹¹⁶ Sakarā ar īpatnībām, kas piemīt cenu noteikšanai rūpniecisko diegu nozarē — klientiem gandrīz nekad nav jāmaksā cenrāžos norādītās cenas —, prasītājas uzskata, ka vienošanās īstenošana izskatāmajā lietā nekādi neļauj secināt par faktiskās ietekmes

uz tirgu esamību. Gluži pretēji, reālās vidējās tirgus cenas neesot paaugstinājušās un esot pat pazeminājušās.

- 117 Treškārt, prasītājas pamatojas uz apstākli, ka pārkāpumam nebija faktiskas ietekmes uz to reālajām vidējām cenām, un uzsver, ka pārkāpums individuāli nebūtu jākvalificē kā sevišķi smags, un tādējādi norāda, ka Komisijai būtu jāļauj tām izmantot priekšrocību, ko sniedz šis apstāklis.
- 118 Saistībā ar ievērojamo atšķirību attiecīgo uzņēmumu lieluma ziņā un nelielo apjomu, ko tie ir realizējuši konkrētajā tirgū, prasītājas apgalvo, ka Komisijai saskaņā ar Pamatnostādņu 1.A punktu esot bijis jāņem vērā kā atbildību mikstinošs apstāklis fakts, ka pārkāpumam nebija faktiskas ietekmes uz to neto cenām.
- 119 Tās pārmet Komisijai, ka tā vienīgi salīdzināja uzņēmumu nosacīto nozīmīgumu tirgū, pamatojoties uz to apgrozījumu un tādējādi ņemot vērā vienīgi to, kā dažādo uzņēmumu abstraktā ekonomiskā kapacitāte ietekmē konkurenci, nevis dažādo uzņēmumu rīcības faktiskos ietekmi uz neto cenām.
- 120 Ceturtkārt, Komisija esot kļūdaini pārmetusi *Zwicky* līdzdalību pārkāpumos rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs, jo tā nekad neesot veikusi uzņēmējdarbību rūpniecisko diegu tirgū šajās valstīs.

- 121 Komisija līdz noraidīt šo pamatu.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 122 Vispirms ir jāatgādina, ka attiecībā uz pārkāpuma smaguma novērtējumu pēc būtības Pamatnostādņu 1.A punkta pirmajā un otrajā daļā ir norādīts šādi:

“Novērtējot pārkāpuma smagumu, jāņem vērā tā raksturs, tā faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus apmērs.

Tādējādi pārkāpumi tiek grupēti vienā no trim pārkāpumu kategorijām: sikāki pārkāpumi, smagi pārkāpumi un sevišķi smagi pārkāpumi.”

- 123 Komisija apstrīdētajā lēmumā norādīja šādus trīs elementus:

— attiecīgo pārkāpumu galvenokārt veido jūtīgas informācijas apmaiņa par cenrāžiem un/vai par cenām atsevišķiem klientiem, vienošanās par maksimālajām cenām un/vai par mērķa cenām un vienošanās, kuru mērķis ir izvairīties no konkurences, izmantojot pastāvīgajiem piegādātājiem izdevīgas cenas. Šādas darbības pēc savas būtības ir EKL 81. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta 1. punkta vissmagākais pārkāpums (apstrīdētā lēmuma 345. apsvērums);

— aizliegtās vienošanās tika īstenotas un tām bija ietekme uz EEZ tirgu konkrēto preču segmentā, bet šī ietekme nav precīzi izmērāma (apstrīdētā lēmuma 351. apsvērums);

- kartelis aptvēra vairākas EEZ līguma dalībvalstis, proti, Beniluksa valstis un Ziemeļvalstis (apstrīdētā lēmuma 352. apsvērumš).

¹²⁴ Komisija arī izdarīja šādu secinājumu (apstrīdētā lēmuma 353. apsvērumš):

“Ņemot vērā visus šos faktorus, Komisija uzskata, ka [apstrīdētajā lēmumā] norādītie uzņēmumi izdarīja sevišķi smagu EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu.”

¹²⁵ Prasītājas apstrīd pārkāpuma sevišķo smagumu, pirmkārt, norādot, ka Komisija secināja par faktiskās ietekmes uz tirgu esamību, tomēr nespējot to pierādīt un, otrkārt, apgalvojot, ka nebija nekādas ietekmes uz neto cenām vai vismaz nekādas faktiskās ietekmes uz reālajām vidējām cenām.

¹²⁶ Ir jāatgādina pirmkārt, ka, lai novērtētu pārkāpuma konkrēto ietekmi uz tirgu, Komisijai ir jāpamatojas uz konkurenci, kāda būtu pastāvējusi, ja nebūtu izdarīts pārkāpums (Pirmās instances tiesas 2008. gada 8. oktobra spriedums lietā T-69/04 *Schunk* un *Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, Krājums, II-2567. lpp., 165. punkts; šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof*/Komisija, *Recueil*, II-1751. lpp., 235. punkts, un iepriekš 67. punktā minēto spriedumu lietā *Thyssen Stahl*/Komisija, 645. punkts).

¹²⁷ Izskatāmajā lietā ir jānorāda, ka prasītājas nekādi neapstrīdēja aizliegtās vienošanās īstenošanu. Gluži pretēji, no *Gütermann* prasības pieteikuma 40. punkta un *Zwicky* prasības pieteikuma 46. punkta izriet, ka tās “gan atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, gan iesniedzot [minētajos prasības pieteikumos] norādītos faktus, skaidri

atzina”, ka “cenrāžos norādīto cenu paaugstināšanu, par ko vienojās sanāksmēs, lielākoties īstenoja dažādi uzņēmumi”.

- 128 Attiecībā uz aizliegtu vienošanos par cenām Komisijai ir tiesības secināt, ka pārkāpumam bija sekas, jo aizliegtās vienošanās dalībnieki veica pasākumus, lai piemērotu norunātās cenas, piemēram, paaugstinot katalogu cenas, kas tiek izmantotas, lai aprēķinātu reālās cenas, paziņojot par šo cenu atlaidēm, paaugstinot speciālās cenas un izdarot uz tām spiedienu, izmantojot sūdzības par uzņēmumu, kurš pārkāpj vienošanos nekonkurēt ar cenām par labu pašreizējam piegādātājam. Lai secinātu, ka pastāv ietekme uz tirgu, pietiek ar to, ka norunātās cenas ir bijušas pamatā individuālo darījumu cenu noteikšanai, kas tādējādi klientiem ierobežoja cenu apspriešanas iespējas (iepriekš 126. punktā minētais spriedums lietā *Schunk un Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, 166. punkts; šajā ziņā skat. iepriekš 61. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, 743.–745. punkts).
- 129 Savukārt, ja ir pierādīta aizliegtās vienošanās īstenošana, Komisijai nevar prasīt sistemātiski pierādīt, ka aizliegtās vienošanās faktiski ļāva attiecīgajiem uzņēmumiem panākt augstāku darījuma cenu nekā tā, kas būtu pastāvējusi, ja nebūtu bijis aizliegtās vienošanās (iepriekš 61. punktā minētais spriedums lietā *Hoechst*/Komisija, 348. punkts; šajā ziņā skat. iepriekš 61. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, 743.–745. punkts). Būtu nesamērīgi prasīt sniegt šādus pierādījumus, kam būtu vajadzīgi ievērojami resursi, ņemot vērā, ka būtu jāveic hipotētiski aprēķini, pamatojoties uz ekonomiskajiem modeļiem, kuru precizitāti tiesai ir grūti pārbaudīt un kuru neklūdīgums nekādi nav pierādāms (iepriekš 126. punktā minētais spriedums lietā *Schunk un Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, 167. punkts).
- 130 Lai novērtētu pārkāpuma smagumu, ir svarīgi zināt, vai aizliegtās vienošanās dalībnieki ir darījuši visu iespējamo, lai to nodomi īstenotos konkrētā veidā. To, kas vēlāk notika ar faktiskajām cenām tirgū, varēja ietekmēt citi faktori, kas nebija atkarīgi no

aizliegtās vienošanās dalībniekiem. Aizliegtās vienošanās dalībnieki nevar savā labā izmantot ārējos faktorus, kas ir kavējuši to rīcību, kā pamatojumu naudas soda samazināšanai (iepriekš 126. punktā minētais spriedums lietā *Schunk un Schunk Kohlentoff-Technik*/Komisija, 168. punkts).

- 131 Turklāt apstrīdētā lēmuma 4.1.4. punktā Komisija minēja vairākas konkrētas un ticamas norādes, lai pierādītu, ka aizliegtā vienošanās faktiski ietekmēja tirgu. Šajā sakarā vispirms ir jāapstiprina Komisijas apsvērumi apstrīdētā lēmuma 164. punktā, saskaņā ar kuriem cenrāžu cenu paaugstināšana, ko turklāt apstiprināja *Gütermann*, izraisīja neto cenu paaugstināšanu atsevišķiem mazajiem klientiem, kuriem parasti ir vājākas spējas apspriest darījumus. Tāpat ir jāapstiprina Komisijas veiktais konstatējums apstrīdētā lēmuma 165. punktā, saskaņā ar kuru cenrāžu cenas paaugstināšana varēja arī ietekmēt lielajiem klientiem piemērojamo reālo cenu līmeni tādējādi, ka minētās cenrāžu cenas tika izmantotas kā sākuma punkts sarunās ar šiem klientiem. Visbeidzot, Komisijas apsvērumi attiecībā uz faktu, ka atsevišķi uzņēmumi veica faktisku speciālo cenu paaugstināšanu un paziņoja par atlaidēm, liek apstiprināt, ka pārkāpumam bija faktiskā ietekme uz attiecīgo tirgu.
- 132 No šiem apsvērumiem un konstatējuma izriet, ka aizliegtā vienošanās turpinājās vairāk nekā 11 gadus un ka Komisija varēja tiesiski secināt par faktiskās ietekmes esamību uz tirgu.
- 133 Otrkārt, saistībā ar argumentiem par, pirmkārt, aizliegtās vienošanās faktiskās ietekmes neesamību uz prasītāju reālajām vidējām cenām un, otrkārt, faktu, ka *Zwicky* nekad nav veikusi savu uzņēmējdarbību rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs — tie attiecas uz šo abu uzņēmumu rīcību un attiecīgi tos nevar pieņemt. Faktiskajai rīcībai, ko esot pieņēmis uzņēmums, nav nozīmes, lai izvērtētu aizliegtas vienošanās ietekmi uz tirgu. Vienīgais, kas ir jāņem vērā, ir pārkāpuma kopumā radītās sekas (iepriekš 45. punktā minētais spriedums lietā *Komisija/Anic Partecipazioni*, 152. punkts, un Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedums lietā *T-7/89 Hercules Chemicals*/Komisija, II-1711. lpp., 342. punkts).

- 134 Tādējādi tas, ka Komisija ņēma vērā pret konkurenci vērsto, pārkāpumu raksturīgo *Gütermann* un *Zwicky* rīcību, notika tādēļ, lai izvērtētu šo uzņēmumu individuālo situāciju, bet tas nekādi nevar ietekmēt pārkāpumu klasifikāciju kategorijā “sevišķi smagi pārkāpumi”.
- 135 Turklāt nav nozīmes faktam, ka *Zwicky* nekad nav veikusi darbību rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs. Kā tas arī ir atgādināts šī sprieduma 51. punktā, *Zwicky* nekādi neapstrīdēja pārkāpuma vienoto un turpināto raksturu rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.
- 136 Runājot par norādi saistībā ar aizliegtās vienošanās ietekmi, ko Komisija, pamatojoties uz pārkāpuma ilgumu, izvirzījusi apstrīdētā lēmuma 166. apsvērumā, ir jānorāda, ka, tā kā pārņemtas darbības bija ilgušas vismaz 11 gadus, ir mazticams, ka ražotāji tajā laikā būtu uzskatījuši, ka tās bija pilnībā neefektīvas un nelietderīgas (šajā ziņā skat. iepriekš 61. punktā minēto Pirmās instances tiesas spriedumu apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 748. punkts, un 2005. gada 29. novembra spriedumu lietā T-64/02 *Heubach*/Komisija, Krājums, II-5137. lpp., 130. punkts).
- 137 Visbeidzot, ir jānorāda, ka trim pārkāpuma smaguma novērtēšanas aspektiem nav vienādas nozīmes, veicot visaptverošu vērtējumu. Pārkāpuma raksturam ir galvenā nozīme, it īpaši lai pārkāpumus varētu atzīt par “sevišķi smagiem”. Šajā sakarā no Pamatnostādnēs iekļautā sevišķi smagu pārkāpumu apraksta izriet, ka nolīgumi vai saskaņotas darbības, kuru mērķis, kā tas ir izskatāmajā lietā, ir cenu noteikšana, var, pamatojoties tikai uz to raksturu vien, tikt kvalificētas kā “sevišķi smagi” pārkāpumi, bez nepieciešamības raksturot šādu rīcību, ņemot vērā konkrēto ietekmi vai ģeogrāfisko plašumu. Šo secinājumu apstiprina tas, ka, lai gan smagu pārkāpumu aprakstā ir skaidri minēta ietekme uz tirgu un ietekme uz plašām kopējā tirgus zonām, turpretim sevišķi smagu pārkāpumu aprakstā nav minēta neviena prasība saistībā ar konkrēto ietekmi uz tirgu vai ietekmi uz konkrētu ģeogrāfisko teritoriju (Pirmās instances tiesas 2005. gada 27. jūlija spriedums apvienotajās lietās no T-49/02 līdz T-51/02 *Brasserie nationale* u.c./Komisija, Krājums, II-3033. lpp., 178. punkts; 2005. gada 25. oktobra spriedums lietā T-38/02 *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, II-4407. lpp., 150. punkts; iepriekš 61. punktā minētais spriedums lietā *Hoechst*/

Komisija, 345. punkts, un iepriekš 126. punktā minētais spriedums lietā *Schunk* un *Schunk Kohlenstoff-Technik*/Komisija, 171. punkts).

- 138 Izskatāmajā lietā no apstrīdētā lēmuma I daļā aprakstītajiem faktiem, kā arī no šī lēmuma 345. un 346. apsvēruma izriet, ka pārkāpums pēc sava rakstura veidoja sevišķi smagu pārkāpumu. Tas ļauj spriest, ka, pamatojoties vienīgi uz pārkāpuma raksturu, tā kvalifikācija kā “sevišķi smags pārkāpums” ir atbilstoša.
- 139 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pamats par kļūdainu pārkāpuma kvalifikāciju attiecībā uz tā sekām ir jānoraida.

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — kļūdainu pārkāpuma ilguma kvalifikāciju

Lietas dalībnieku argumenti

- 140 Pamatojot šo pamatu, ir izvirzīti vairāki iebildumi.
- 141 Pirmkārt, prasītājas pārmet Komisijai, ka tā automātiski palielināja [naudas soda] sākumsummu par 10%, skaitot par pārkāpuma gadu, lai gan šī procentuālā likme ir tikai maksimālais apmērs, kas Pamatnostādnēs ir paredzēts attiecībā uz ilgtermiņa pārkāpumiem un nevis norma. Pamatnostādnēs neesot paredzēts, ka Komisijai ir automātiski jāpalielina [naudas soda] sākumsumma ar papildu summu, kas atbilst noteiktam procentuālam rādītājam par katru pārkāpuma gadu, bet tās piešķirot Komisijai rīcības brīvību. Izskatāmajā lietā Komisija neesot izmantojusi šo rīcības

brīvību ne attiecībā uz pašu naudas soda sākumsummas palielināšanas principu atkarībā no pārkāpuma ilguma, ne attiecībā uz šī palielinājuma apmēru.

- ¹⁴² Otrkārt, prasītājām noteikto naudas sodu palielināšana par 5% attiecīgi par *Gütermann* izdarītā pārkāpuma deviņu mēnešu periodu 2001. gadā un *Zwicky* izdarītā pārkāpuma 10 mēnešu periodu 2000. gadā esot pretrunā Pamatnostādņu 1.B punkta skaidrajam saturam, jo Pamatnostādņēs esot paredzēta palielināšana vienīgi par pilnu gadu. Turklāt judikatūrā neesot apstiprināts Komisijas uzskats šajā jautājumā.
- ¹⁴³ Treškārt, *Gütermann* noteiktā naudas soda sākumsummas palielināšana par 115% un *Zwicky* noteiktā naudas soda sākumsummas palielināšana par 105% esot prettiesiska, jo tas esot aprēķināts vienoti attiecībā uz visām pārkāpuma skartajām valstīm, neņemot vērā faktisko pārkāpumu ilgumu. Protams, Komisija esot uzskatījusi, ka Beniluksa valstis un Ziemeļvalstis, lai gan tās veido divus dažādus tirgus, esot vērtējamas kopīgi, jo par tām esot spriests vienās un tajās pašās dienās un sanāksmēs esot piedalījušies vieni un tie paši uzņēmumi. *Zwicky* tomēr norāda, ka tā nekad nav bijusi pārstāvēta rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs un ka tādēļ tā neesot piedalījusies pārkāpumos, kas skar šīs valstis. Tāpat prasītājas atgādina, ka EEZ līgums stājās spēkā tikai 1994. gada 1. janvārī un ka daļā, kurā vienošanās attiecās arī uz Somiju, Norvēģiju un Zviedriju, tās pirms minētā datuma nepārkāpa ne EKL 81. pantu, ne EEZ līguma 53. pantu. No tā izrietot, ka Komisijai tas būtu jāņem vērā, izvērtējot pārkāpuma ilgumu.
- ¹⁴⁴ Tāpat prasītājas apgalvo, ka Komisija nenošķīra konkurences normu pārkāpumu faktus, proti, pārkāpuma faktu no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim attiecībā uz *Gütermann* un no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim attiecībā

uz *Zwicky* kā vienotu un turpinātu pārkāpumu, no vienas puses, un šī fakta juridisko vērtējumu kā EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpumu, no otras puses.

¹⁴⁵ *Gütermann* uzskata, ka Komisijai šī iemesla dēļ naudas soda sākumsummas aprēķins būtu jāveic konkrēti un diferencēti, ņemot vērā rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Dānijā realizēto apgrozījumu, no vienas puses, un rūpniecisko diegu tirgū Somijā, Norvēģijā un Zviedrijā realizēto apgrozījumu, no otras puses. Tādējādi Komisijai būtu jāiegūst divas sākumsummas daļas, attiecībā uz kurām būtu pienācīgi piemērojama atšķirīga procentu likme atkarībā no pārkāpuma ilguma vienā un otrā šo valstu grupā, proti, 115 % attiecībā uz sākumsummas daļu saistībā ar pārkāpumu, kas skar Beniluksa valstis un Dāniju, un 75 % attiecībā uz sākumsummas daļu saistībā ar pārkāpumu, kas skar Somiju, Norvēģiju un Zviedriju.

¹⁴⁶ Komisija apstrīd šos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

¹⁴⁷ Atbilstoši Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktam un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktam pārkāpuma ilgums ir viens no elementiem, kas jāņem vērā, lai noteiktu konkurences tiesību normu pārkāpumā vainojamajiem uzņēmumiem piemērojamā naudas soda apmēru.

¹⁴⁸ Attiecībā uz koeficientu saistībā ar pārkāpuma ilgumu Pamatnostādnēs ir nošķirti īslaicīgi pārkāpumi (parasti mazāk par vienu gadu), par kuriem saskaņā ar smagumu noteiktā sākumsumma nav jāpalielina, vidēja ilguma pārkāpumi (parasti no viena līdz pieciem gadiem), par kuriem šo summu var palielināt par 50 %, un ilgstoši

pārkāpumi, par kuriem šo summu var palielināt par katru gadu par 10 % (1.B punkta pirmā daļa).

- 149 No apstrīdētā lēmuma 359. un 360. apsvēruma, kuru saturu prasītājas neapstrīdēja, izriet, ka tās bija aizliegtās vienošanās dalībnieces rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs, attiecīgi *Gütermann*: no 1990. gada janvāra līdz 2001. gada septembrim — tādējādi pārkāpuma periods ir 11 gadi un 9 mēneši un *Zwicky*: no 1990. gada janvāra līdz 2000. gada novembrim — tādējādi pārkāpuma periods ir 10 gadi un 10 mēneši. Gan viens, gan otrs periods atbilst ilgtermiņa pārkāpumam. Līdz ar to, pamatojoties uz pārkāpuma ilgumu, tām piemērojamā naudas soda sākumsumma tika palielināta attiecīgi par 115 % un 105 %.
- 150 Kas attiecas, pirmkārt, uz prasītāju pārmetumu Komisijai, ka tā automātiski piemēroja maksimālo 10 % apmēru par pārkāpuma gadu, ir jāatgādina — pat ja Pamatnostādņu 1.B punkta pirmās daļas trešajā ievilkumā nav paredzēts automātisks palielinājums 10 % apmērā par gadu attiecībā uz ilgstošiem pārkāpumiem, tas šajā ziņā piešķir Komisijai rīcības brīvību (iepriekš 61. punktā minētais Pirmās instances tiesas spriedums lietā *Hoechst*/Komisija, 396. punkts, un 2008. gada 8. jūlija spriedums lietā T-53/03 *BPB*/Komisija, Krājums, II-1333. lpp., 362. punkts).
- 151 Izskatāmajā lietā no šī sprieduma 149. punkta izriet, ka Komisija, palielinot naudas sodu apjomu saistībā ar pārkāpuma smagumu un atkarībā no tā ilguma, rīkojās atbilstoši Pamatnostādnēs tai paredzētajiem noteikumiem. Ņemot vērā izskatāmās lietas apstākļus, Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, palielinot naudas sodu 10 % apmērā par katru pārkāpuma gadu.
- 152 Otrkārt, ir jānoraida iebildums par naudas soda sākumsummas nepamatoto palielināšanu 5 % apmērā par katru periodu, kas pārsniedz sešus mēnešus. Pamatnostādnēs nav noteikts nekāds aizliegums, aprēķinot naudas soda apmēru, ņemt vērā faktisko pārkāpuma ilgumu. Šāda pieeja ir pilnībā loģiska un saprātīga un katrā ziņā ietilpst

Komisijas rīcības brīvības jomā (iepriekš 150. punktā minētais spriedums lietā *BPB/Komisija*, 361. punkts).

- 153 Treškārt, prasītājas kļūdaini uzsver, ka pārkāpuma ilguma aprēķins tika veikts vienoti attiecībā uz visām pārkāpuma skartajām valstīm, ignorējot faktu par *Zwicky* neesamību rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs un neņemot vērā pārkāpumu faktisko ilgumu Beniluksa valstu un Ziemeļvalstu tirgū.
- 154 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar Komisijas viedokli — prasītājas ir piedalījušās vienotā kopīgā un ilgstošā EKL 81. panta 1. punkta un EEZ līguma 53. panta 1. punkta pārkāpumā un, ka šis pārkāpums attiecās uz vairākām valstīm EEZ teritorijā. Tāpat ir jāuzsver, ka tiesas sēdē prasītājas apstiprināja, ka tās neapstrīd vienota pārkāpuma esamību izskatāmajā lietā.
- 155 Attiecībā uz, pirmkārt, *Zwicky* argumentu par tās neesamību rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs — šis uzņēmums joprojām nav pierādījis, kāda būtu šādas neesamības ietekme uz pārkāpuma ilguma aprēķinu, kā to veica Komisija. Naudas soda palielinājuma aprēķins atbilstoši pārkāpuma ilgumam tika veikts, pamatojoties uz naudas soda sākumsummu, kas pati par sevi tika noteikta atkarībā no *Zwicky* apgrozījuma konkrētajā tirgū 1999. gadā. Tātad šī uzņēmuma darbības neesamība rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs jau ir atspoguļota tā apgrozījuma rādītājā, jo tajā pēc definīcijas neietilpst nekādi ienākumi no neeksistējušas darbības Ziemeļvalstu tirgū.
- 156 Turklāt, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 50. punktā, lai konstatētu pārkāpuma esamību, nav nozīmes faktam, ka viens uzņēmums nav piedalījies visos aizliegto vienošanos veidojošajos elementos vai ka tam bija otršķirīga loma tajos aspektos, kuros tas ir piedalījies. Ja ir konstatēts, ka uzņēmums zināja par pārējo dalībnieku pārkāpjošām

darbībām, vai ka tas varēja saprātīgi tās paredzēt, un ka bija gatavs uzņemties risku, tas arī ir uzskatāms par atbildīgu — attiecībā uz visu tā līdzdalības periodu pārkāpumā — par pārējo uzņēmumu darbībām, kas īstenotas viena un tā paša pārkāpuma ietvaros (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland u.c./Komisija, Recueil*, I-123. lpp., 328. punkts). Izskatāmajā lietā *Zwicky*, nebūt ne ziņot par pārējo dalībnieku darbībām, kas raksturīgas pārkāpumam, rūpniecisko diegu tirgū Ziemeļvalstīs, efektīvi piedalījās sanāksmēs attiecībā uz šo tirgu. Tādēļ Komisija pamatoti vainoja *Zwicky* vienotā un turpinātā pārkāpumā, tostarp par to pārkāpuma daļu, kas izdarīta Ziemeļvalstu tirgū, un tai bija pamats netieši uzskatīt, ka pārkāpuma ilgumu nevajag sadalīt atkarībā no *Zwicky* līdzdalības intensitātes konkrētajos tirgos.

157 Ja attiecīgā uzņēmuma loma aizliegtajā vienošanās ir pareizi ņemta vērā, nosakot naudas soda sākumsummu, faktu, ka uzņēmums nav piedalījies visos aizliegtās vienošanās sastāvu veidojošajos elementos, nevar atkārtoti ņemt vērā, nosakot pārkāpuma ilgumu (Pirmās instances tiesas 2008. gada 8. jūlija spriedums lietā T-50/03 *Saint-Gobain Gyproc Belgium/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 108. punkts).

158 Otrkārt, ir jānoraida prasītāju arguments, saskaņā ar kuru pārkāpuma ilguma aprēķins esot jāveic, ņemot vērā pārkāpuma diferencēto intensitāti, un attiecīgi tas ir jāvērtē diferencēti atkarībā no valstu grupām, proti, nošķirot Beniluksa valstis un Dāniju, no vienas puses, un Norvēģiju un Zviedriju, no otras puses.

159 No judikatūras izriet, ka palielināšana tiek īstenota, piemērojot noteiktu procentu likmi sākumsummai, kas ir noteikta atkarībā no visa pārkāpuma smaguma, līdz ar to jau atspoguļojot pārkāpuma dažādās intensitātes. Tādējādi, palielinot šo summu, pamatojoties uz pārkāpuma ilgumu, nebūtu loģiski ņemt vērā pārkāpuma intensitātes variācijas attiecīgajā laika periodā (iepriekš 150. punktā minētais spriedums lietā *BPB/Komisija*, 364. punkts).

- 160 Šajā sakarā, pat pieņemot, ka noteikti aizliegto vienošanos veidi tiek parasti noslēgti uz ilgu laiku, ir vienmēr jānošķir, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktu, to faktiskās darbības ilgums un to smagums, kas izriet no to konkrētā rakstura (Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums apvienotajās lietās T-71/03, T-74/03, T-87/03 un T-91/03 *Tokai Carbon u.c./Komisija*, Krājumā nav publicēts, 275. punkts). Tādēļ, veicot palielinājumu par pārkāpuma ilgumu, otro reizi neņem vērā pārkāpuma smagumu (iepriekš 61. punktā minētais spriedums lietā *Hoechst/Komisija*, 397. punkts).
- 161 Izskatāmajā lietā pārkāpums vispirms īstenojās rūpniecisko diegu tirgū Dānijā un Beniluksa valstīs. Kopš EEZ liguma spēkā stāšanās dienas pārkāpuma intensitāte palielinājās, jo tas skāra rūpniecisko diegu tirgu Ziemeļvalstīs. Tā kā ir pierādīts, ka šie acīmredzami pārkāpumi šajos dažādajos tirgos bija vienota un turpināta pārkāpuma sastāvdaļa, naudas soda aprēķinā bija jāņem vērā šī pārkāpuma ilgums kopumā. Naudas soda sākumsumma, kas tika noteikta atkarībā no pārkāpuma smaguma, jau atspoguļoja pārkāpuma dažādo intensitāti. Šo secinājumu nevar atspēkot fakts, ka pārkāpuma intensitātes palielināšanos izraisīja juridisks apstāklis, ka tiesību akti, kuros paredzēti sodi par darbībām, kas vērstas pret konkurenci, kopš tā laika ir piemērojami teritorijās, kuras minētajos tiesību aktos sākotnēji nebija paredzētas.
- 162 No tā izriet, ka Komisijai, palielinot naudas soda sākumsummu atkarībā no minētā pārkāpuma ilguma, nebija jāņem vērā pārkāpuma dažādā intensitāte.
- 163 Šajos apstākļos ir jāsecina, ka prasītāju argumentācija par kļūdainu pārkāpuma ilguma vērtējumu ir jānoraida.

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — atsevišķu atbildību mīkstinošu apstākļu neņemšanu vērā

Lietas dalībnieku argumenti

- 164 Vispirms prasītājas atgādina, ka Pamatnostādņu 3. punktā ir uzskaitīti vairāki naudas soda samazināšanas pamatā esošie atbildību mīkstinoši apstākļi. Tādējādi Komisija esot ierobežojusi savu rīcības brīvību, kas tai piešķirta naudas soda apmēra noteikšanā.
- 165 Prasītājas arī uzsver, ka Pamatnostādņu 3. punkts ļauj ņemt vērā citus, uzskaitījumā tieši neminētus atbildību mīkstinošus apstākļus un ka Komisija savā lēmumu pieņemšanas praksē esot konkretizējusi šos citus apstākļus.
- 166 Pamatojot šo pamatu, prasītājas norāda uz trim atbildību mīkstinošiem apstākļiem, kuri Komisijai būtu jāņem vērā.
- 167 Pirmkārt, prasītājas apgalvo, ka Komisijai būtu jāņem vērā pārkāpuma faktiskās ietekmes neesamība uz reālajām cenām, kas pamato naudas soda samazināšanu. Šajā sakarā tās atsaucas uz Pamatnostādņu 3. punkta otro ievilkumu, kurā paredzēts, ka pārkāpumus izraisošu līgumu neīstenošanas dēļ ir jāsamazina naudas sods.
- 168 Otrkārt, tās uzskata, ka atbilstoši Pamatnostādņu 3. punkta pirmajam ievilkumam būtu jāņem vērā to vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja loma pārkāpumā.

- 169 *Zwicky* norāda, ka tā neveica darbību Ziemeļvalstu tirgos un attiecīgi nevarēja piedalīties pārkāpumos saistībā ar šīm valstīm. Tāpat, ņemot vērā tās nenozīmīgo stāvokli rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs, tā neesot varējusi ietekmēt ne sarunas par cenrāžiem attiecībā uz šīm trim valstīm, ne divpusējos kontaktus. *Gütermann* apgalvo, ka tai arī bija nenozīmīga loma rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs un ka tā arī nevarēja īstenot ietekmi ne sarunās par cenrāžiem, ne divpusējos kontaktos, turklāt šādu ietekmi galvenokārt īstenoja *Coats*.
- 170 Attiecībā uz divpusējiem kontaktiem prasītājas norāda, ka tās tos uzturēja vienīgi retos gadījumos, pretēji *Coats* un *Amann*, kuras uzturēja divpusējos kontaktus daudz biežāk.
- 171 Lai pierādītu savu nenozīmīgo lomu inkriminētajās aizliegtajās vienošanās, prasītājas norāda uz savām nelielajām tirgus daļām. *Zwicky* apgalvo, ka tās daļa rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs periodā no 1990. gada līdz 2000. gadam bija mazāka nekā 1%. *Gütermann* norāda tirgus daļu Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs aptuveni 5,6% apmērā. Šīs daļas esot niecīgas salīdzinājumā ar *Coats* un *Amann* daļām Ziemeļvalstu tirgū (attiecīgi 44% un 46%) un šo pašu uzņēmumu tirgus daļām Beniluksa valstīs (attiecīgi 40% un 27%).
- 172 Prasītājas uzskata, ka to darbību pasīvo raksturu nevar atspēkot tas, ka to agrākie darbinieki *B.* un *F.* esot veikuši sanāksmju priekšsēdētāja funkcijas. Faktiski sanāksmju priekšsēdētāja funkcijas esot tikušas piešķirtas atkarībā no vecuma un attiecīgie darbinieki nekādi neesot varējuši ietekmēt sanāksmju norisi un saturu, šādu ietekmi, tostarp organizatoriskajā ziņā, drīzāk esot īstenojusi *Coats*. Šajā sakarā tās atsauca uz *Coats* pārstāvja *L.* 2000. gada 10. novembra elektronisko vēstuli, no kuras izrietot, ka šis pārstāvis esot rezervējis zāli viesnīcā netālu no Frankfurtes pie Mainas (Vācija), lai organizētu tajā 2001. gada 16. janvāra sanāksmi, kurai esot noteicis darba kārtību.

- 173 Treškārt, Komisijai esot jāņem vērā ekonomiskā krīze, kas vairākus gadus valda rūpniecisko diegu tirgū Eiropā. Šajā ziņā prasītājas norāda uz Komisijas 1999. gada 8. decembra lēmumu lietā “Bezšuvju tērauda caurules” par procesu saskaņā ar EKL [81.] pantu (Lieta IV/E-1/35.860-B — Bezšuvju tērauda caurules, 168. punkts) un Komisijas 1998. gada 21. janvāra lēmumu lietā “Augstākā labuma sakausējums” par procesu saskaņā ar [EOTKL] 65. pantu (Lieta COMP/35.814 — Augstākā labuma sakausējums, 83. punkts), kuros ir ņemta vērā šīs nozares skārusī ekonomiskā krīze, kā arī Komisijas 2003. gada 2. aprīļa lēmumu lietā “Francijas liellopu gaļa” par procesu saskaņā ar EKL [81.] pantu (Lieta COMP/C.38.279/F3 — Francijas liellopu gaļa, 185. punkts), kurā Komisija ir ņēmusi vērā govju sūkļveida encefalopātijas (GSE) krīzi.
- 174 Pakārtoti tās apgalvo, pamatojoties uz judikatūru, ka Komisijai, ņemot vērā sodu un sankciju individuālā rakstura principu, būtu bijis jāņem vērā katra uzņēmuma individuālā rīcība, lai izvērtētu to līdzdalības pakāpi pārkāpumā un attiecīgi samazinātu tām piemērotos naudas sodus.
- 175 Komisija apstrīd prasītāju izvirzītos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 176 Pamatnostādņu 3. punktā ir paredzēta naudas soda sākumsummas samazināšana, “ja pastāv atbildību mikstinoši apstākļi”, tādi kā vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja loma pārkāpumā, pārkāpumus izraisīšu līgumu vai prakses neīstenošana, pārkāpumu pārtraukšana, tiklīdz iejaucas Komisija, un citi tieši neminētie apstākļi.

- 177 Pirmkārt, prasītājas apgalvo, ka Komisijai būtu tām jāpiemēro atbildību mikstinošais apstāklis par vienošanās neīstenošanu pārkāpuma faktiskās ietekmes neesamības uz cenām dēļ.
- 178 Tomēr ir jāatgādina, ka iepriekš minētie atbildību mikstinošie apstākļi pilnībā balstās uz katra uzņēmuma individuālo rīcību. No tā izriet, ka, novērtējot atbildību mikstinošus apstākļus, tostarp apstākli par vienošanās neīstenošanu, ir jāņem vērā nevis pārkāpuma kopumā radītās sekas, kuras ir jāņem vērā, novērtējot pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu (Pamatnostādņu 1.A punkta pirmā daļa), bet katra uzņēmuma individuālā rīcība, lai novērtētu katra uzņēmuma līdzdalības pārkāpumā smagumu (iepriekš 137. punktā minētais spriedums lietā *Groupe Danone*/Komisija, 384. punkts).
- 179 No tā izriet, ka ir jānoraida prasītāju argumenti, kas balstīti uz pārkāpuma faktiskās ietekmes neesamību uz cenām.
- 180 Šim nolūkam ir jāpārbauda, vai prasītājas norāda citus apstākļus, ar kuriem var pierādīt, ka periodā, kurā tās bija aizliegtās vienošanās dalībnieces, tās faktiski atturējās no tās piemērošanas, rīkojoties tirgū kā konkurentes, vai vismaz tas, ka tās skaidri un būtiski pārkāpa pienākumus attiecībā uz aizliegtās vienošanās īstenošanu tādā mērā, ka traucēja tās funkcionēšanu (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 15. marta spriedumu lietā T-26/02 *Daiichi Pharmaceutical*/Komisija, Krājums, II-713. lpp., 113. punkts).
- 181 Nākas konstatēt, ka tās nesniedz nevienu pierādījumu, kas ļautu izdarīt šādu secinājumu. Gluži pretēji, tās atzīst, ka cenrāžos norādīto cenu paaugstināšanu, par ko vienojās sanāksmēs, lielākoties īstenoja dažādi uzņēmumi un tās pašas.

- 182 Līdz ar to prasītājas nevar pienācīgi pamatoties uz to, ka vienošanās faktiski neesot īstenotas.
- 183 Otrkārt, ir jāuzskata, ka arguments par to apgalvoto vienīgi pasīva vērotāja vai seko-tāja lomu pārkāpuma īstenošanā ir nepamatots.
- 184 Pasīva vērotāja loma nozīmē, ka attiecīgajam uzņēmumam ir “nenozīmīga loma”, proti, tas aktīvi nepiedalās vienas vai vairāku pret konkurenci vērsto nolīgumu izstrā-dāšanā (Pirmās instances tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-220/00 *Cheil Jedang/Komisija, Recueil*, II-2473. lpp., 167. punkts, un 2008. gada 8. jūlija spriedums lietā T-54/03 *Lafarge/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 765. punkts).
- 185 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka starp pierādījumiem, kas norāda uz uzņēmuma pasīvo lomu aizliegtajā vienošanās, varētu ņemt vērā to, ka uzņēmuma piedališa-nās sanāksmēs bija ievērojami fragmentārāka nekā aizliegtās vienošanās parasto dalībnieku piedalīšanās, tāpat tā vēlo ienākšanu tirgū, kas ir pārkāpuma priekšmets, neatkarīgi no tā piedalīšanās ilguma pārkāpumā vai arī to, ka pārkāpumā piedali-jušos trešo uzņēmumu pārstāvji ir snieguši šajā sakarā skaidrus paziņojumus (skat. iepriekš 184. punktā minēto spriedumu lietā *Cheil Jedang/Komisija*, 168. punkts; Pir-mās instances tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon u.c./Komi-sija, Recueil*, II-1181. lpp.; turpmāk tekstā — “spriedums lietā *Tokai I*”, 331. punkts, un 2005. gada 29. novembra spriedumu lietā T-62/02 *Union Pigments/Komisija*, Krā-jums, II-5057. lpp., 126. punkts).
- 186 Izskatāmajā lietā vispirms ir jāatgādina, ka Komisija no tiesību viedokļa pietiekami konstatēja, ka prasītājas bija piedalījušās daudzās aizliegtās vienošanās sanāksmēs un divpusējās tikšanās, un atkārtoti piedalījās vairākās aizliegtajās praksēs, kas minē-tas apstrīdētajā lēmumā. Apgalvojums, saskaņā ar kuru divpusējie kontakti, kurus šie uzņēmumi uzturēja ar pārējiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem, bija mazāk regulāri nekā *Amann* un *Coats* divpusējie kontakti ar saviem konkurentiem, nepelna ievērību šajā sakarā.

- 187 Turpinājumā — ne *Gütermann*, ne *Zwicky* nenorāda ne īpašus apstākļus, ne arī sniedz tādas pierādījumus, kā, piemēram, citu aizliegtās vienošanās dalībnieku paziņojumi, ar kuriem varētu pierādīt, ka tām attiecīgajās sanāksmēs bija vienīgi pasīva vērotāja vai sekotāja attieksme, kas būtiski atšķirās no citu aizliegtās vienošanās dalībnieku attieksmes.
- 188 Šajā kontekstā nenozīmīga tirgus daļa vai tirgus daļas neesamība, uz ko tās norāda, nevar apliecināt parastu pasīva novērotāja vai vienkārši sekotāja lomu. Atzīt šo apstākli par atbildību mikstinošu nozīmētu dubultu darbu, ņemot vērā *Gütermann* un *Zwicky* lielumu brīdī, kad uzņēmumus individuāli iedala kategorijās naudas soda aprēķināšanas nolūkā, jo katra no uzņēmumiem lielums atkarībā no tā apgrozījuma jau atspoguļo attiecīgā uzņēmuma nozīmi, lai tos varētu iedalīt dažādās kategorijās.
- 189 Protams, Pirmās instances tiesa savā iepriekš 184. punktā minētajā spriedumā lietā *Cheil Jedang*/Komisija (180. punkts) ir atzinusi, ka uzņēmuma nenozīmīgais lielums ir svarīgs vērā ņemams elements, lai novērtētu faktisko ietekmi, kas ir tā vēlajai ienākšanai pārkāpuma skartajā tirgū un tā rīcību salīdzinājumā ar citiem ražotājiem. Tomēr šajā lietā bija ļoti specifiski apstākļi, jo aizliegtās vienošanās ietvaros pret attiecīgo uzņēmumu saistībā ar pārdošanas kvotām bija acīmredzami “nelabvēlīga” attieksme salīdzinājumā ar citiem ražotājiem un to varēja interpretēt kā tiešas sekas tā fragmen-tārākai dalībai sanāksmēs un tā vēlajai ienākšanai tirgū. Izskatāmajā lietā šo īpašo apstākļu nav.
- 190 Visbeidzot, Komisija pamatoti uzskatīja, ka priekšsēdētāja loma, ko vairākās sanāksmēs uzņēmās attiecīgie *Gütermann* un *Zwicky* pārstāvji, drīzāk apstiprina šo uzņēmumu pasīvās rīcības neesamību.
- 191 Minētās sabiedrības nekādi neapstrīd, ka šie pārstāvji formāli uzņēmās priekšsēdētāja lomu vairākās sanāksmēs. Tomēr tie mēģina mazināt šo lomu, atsaucoties uz faktu,

ka patiesībā šo lomu reāli veica *Coats* pārstāvis *L.*, pat laikā, kad to attiecīgie pārstāvji bija sanāksmju priekšsēdētāji.

- 192 Tomēr, lai gan ir taisnība, ka 2000. gada 10. novembra elektroniskā vēstule, uz kuru tās pamatojas, atklāj, ka *Coats* pārstāvis uzņēmās aktīvu lomu, organizējot 2001. gada 16. janvāra sanāksmi, tomēr nemainīgs paliek fakts, ka tas bija tieši *Zwicky* pārstāvis *F.*, kurš nosūtīja uzaicinājumus pārējiem dalībniekiem. Ir jāprecizē — šajā sakarā nav nozīmes faktam, ka šī nosūtīšana tika veikta 2000. gada 2. decembrī, t.i., tikko pēc pārkāpuma, ko pārmet *Zwicky*, perioda. Šāda nosūtīšana ir pēdējais posms sagatavošanās darbos, kas sākās uzreiz pēc 2000. gada 10. novembra elektroniskās vēstules saņemšanas. Katrā ziņā, tas fakts vien, ka *Zwicky* akceptēja, ka tās pārstāvis uzņemas priekšsēdētāja lomu, liecina par attieksmi, kas nekādi nebija ne vienkārši pasīva vērotāja, ne sekotāja loma.
- 193 Attiecībā uz *Gütermann* pārstāvi *B.* — tas ne vien uzņēmās aizliegtās vienošanās sanāksmju priekšsēdētāja lomu, bet arī tās organizēja, kā tas arī izriet no minētā pārstāvja paziņojumiem, kas pievienoti *Gütermann* atbildei uz paziņojumu par iebildumiem.
- 194 Ir skaidrs, ka sasaukt sanāksmes, ierosināt darba kārtību, izsniegt sanāksmju vajadzībām sagatavotos dokumentus ir nesaderīgi ar pasīva sekotāja, kas ieņem nenozīmīgu stāvokli, lomu. Šāda iniciatīva apstiprina prasītāju labvēlīgo un aktīvo attieksmi attiecībā uz aizliegtās vienošanās izstrādāšanu, turpināšanu un kontroli (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 27. septembra spriedumu lietā T-43/02 *Junbunzlauer*/Komisija, Krājums, II-3435. lpp., 257. punkts).
- 195 Treškārt, prasītājas nevar pamatoti atsaukties uz ekonomiskām grūtībām attiecīgās aizliegtās vienošanās laikā. Tieši sakarā ar grūtībām, ar kurām rūpniecisko diegu tirgū kopš 90. gadu vidus saskārās visi uzņēmēji, daži no tiem, tostarp *Gütermann* un *Zwicky*, nolēma veikt pret konkurenci vērstas darbības. Kopumā tādi karteļi kā šajā lietā rodas brīžos, kad kādā nozarē rodas grūtības (šajā ziņā skat. iepriekš 185. punktā

minēto spriedumu lietā *Tokai I*, 345. punkts, un iepriekš 194. punktā minēto spriedumu lietā *Jungbunzlauer/Komisija*, 256. punkts).

- 196 Šajā kontekstā — ja pieņem par pierādītu *Gütermann* un *Zwicky* apgalvojumu par vairāku Komisijas lēmumu esamību, kuros ir ņemts vērā attiecīgās nozares sliktais finanšu stāvoklis, tikai tāpēc vien, ka iepriekšējās lietās Komisija ir ņēmusi vērā nozares ekonomisko situāciju kā atbildību mīkstinošu apstākli, tai nebūt nav arī turpmāk jāturpina ievērot šo praksi (Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietā T-13/89 *ICI/Komisija*, *Recueil*, II-1021. lpp., 372. punkts). Komisijai ir pienākums veikt katras lietas konkrēto apstākļu individuālu vērtējumu, un tai nav saistoši agrākie lēmumi, kas attiecas uz citiem uzņēmējiem, citiem preču un pakalpojumu tirgiem vai citiem ģeogrāfiskajiem tirgiem dažādos laikos (Pirmās instances tiesas 2003. gada 30. septembra spriedums apvienotajās lietās T-346/02 un T-347/02 *Cableuropa u.c./Komisija*, *Recueil*, II-4251. lpp., 191. punkts).
- 197 Ceturtkārt, prasītājas savos replikas rakstos izvirza iebildumu par sodu individualitātes principa pārkāpumu.
- 198 Pirmkārt, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu tiesvedības laikā nav atļauts izvirzīt jaunus pamatus, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar tādiem tiesību un faktiskiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā.
- 199 Otrkārt, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru — pamats, kas izvērs pieteikumā par lietas ierosināšanu jau agrāk tieši vai netieši izvirzīto pamatu un kam ar to ir cieša saikne, ir atzīstams par pieņemamu (Pirmās instances tiesas 2000. gada 19. septembra spriedums lietā T-252/97 *Dürbeck/Komisija*, *Recueil*, II-3031. lpp., 39. punkts; iepriekš 196. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Cableuropa u.c./Komisija*, 111. punkts, un 2007. gada 12. jūlija spriedums lietā T-229/05 *AEPI/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 21. punkts).

- 200 Izskatāmajā lietā ir jākonstatē pirmkārt, ka prasības pieteikumos nav izvirzīts neviens arguments attiecībā uz sodu individualitātes principu un, otrkārt, ka šis pamats nav kāda cita prasības pieteikumos izvirzītā pamata papildinājums un tam nav ciešas saiknes ar tajos izvirzītajiem pamatiem.
- 201 Turklāt, tā kā arguments nav pamatots ar tiesību vai faktiskajiem apstākļiem, kas ir kļuvuši zināmi iztiesāšanas laikā, tas ir jānoraida kā nepieņemams.
- 202 No tā izriet, ka pamatu par atsevišķu atbildību mīkstinošu apstākļu neņemšanu vērā nevar pieņemt.

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — Paziņojuma par sadarbību kļūdainu piemērošanu

Lietas dalībnieku argumenti

- 203 Prasītājam esot piešķirts naudas soda samazinājums par 15%, pamatojoties uz to sadarbību pirms paziņojuma par iebildumiem un faktu neapstrīdēšanu atbildē uz šo paziņojumu. Tās uzskata, ka šāds samazinājums ir nepietiekams, ņemot vērā, ka to sadarbība, kas notika pēc paziņojuma par iebildumiem, esot krietni pārsniegusi vienkārši faktu neapstrīdēšanu.
- 204 Pirmkārt, prasītājas esot sniegušas informāciju, kas Komisijai dod pilnu izpratni par sanāksmju norisi, saturu un kontekstu un divpusējiem kontaktiem.

- 205 Attiecībā uz, pirmkārt, sanāksmju norisi tās vispirms apgalvo, ka ir precizējušas *Coats* paziņojumus, kas esot kļūdaini apgalvojuši, ka 2000. gada 19. septembra sanāksme bija vienīgā, kuras laikā tika apspriesta cenrāžos norādīto cenu paaugstināšana un panākta par to vienošanās. Faktiski sarunas par cenrāžos norādītajām cenām un to paaugstināšanu esot notikušas visās sanāksmēs. Prasītājas arī uzsver, ka paskaidrojumi, ko *Coats* šķietami esot sniegusi savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, attiecās vienīgi uz speciālajām cenām un attiecīgi tie nevar mazināt prasītāju veikto precizējumu lietderību. Visbeidzot, tās uzskata, ka, pirmkārt, minētie precizējumi un, otrkārt, *Coats* sniegtie paskaidrojumi tika sniegti administratīvajam procesam ļoti līdzīgā stadijā, lai gan paskaidrojumi nonāca Komisijas rīcībā dažas dienas pirms precizējumiem, un ka attiecīgi hronoloģiskā secība nevar būt izšķiroša, lai novērtētu sadarbību.
- 206 Otrkārt, prasītājas apgalvo, ka ir vienīgās, kas ir skaidri izskaidrojušas, ka sanāksmju mērķis bija samazināt atšķirību starp neto cenām un cenrāžu cenām, kas esot apstiprināts apstrīdētā lēmuma 167. punktā. Šajā sakarā Komisija esot kļūdaini pamatojusies uz paziņojuma par iebildumiem 141. punktu, lai apgalvotu, ka tā tajā jau bija konstatējusi šo mērķi un vienošanos par cenrāžos norādītajām cenām sekas. Faktiski no šī punkta vienīgi izrietot, ka Komisija var pierādīt, ka sanāksmju dalībnieki šajā gadījumā centās īstenot netiešu plānoto neto cenu paaugstināšanu, bet ka tās rīcībā vēl nav norāžu attiecībā uz sarunu par cenrāžos norādītajām cenām vispārējo kontekstu.
- 207 Otrkārt, prasītājas uzsver, ka to sadarbība ir kļūdaini kvalificēta kā mazāk lietderīga nekā *BST* sadarbība, kurai Komisija esot piešķirusi naudas soda samazinājumu par 20%, un tās šajā sakarā norāda uz vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu.
- 208 Treškārt, prasītājas uzskata par nepietiekamu samazinājumu 15% apmērā, ko tām piešķir Komisija, motivējot ar to, ka no Komisijas agrāko lēmumu prakses un judikatūras izriet, ka faktu pareizības neapstrīdēšanas sekas ir naudas soda samazināšana par vismaz 10% un atsevišķos gadījumos — pat par 20%. Tās uzskata — tas ļauj spriest, ka, pamatojoties uz sadarbību pēc paziņojuma par iebildumiem, kas krietni

pārsniedz vienkāršu faktu neapstrīdēšanu, Komisijai esot bijis jāpiešķir daudz lielāks samazinājums.

209 Ceturtkārt, prasītājas uzsver, ka tās sadarbojās ar Komisiju atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D2. punkta diviem ievilkumiem, un ka, pamatojoties uz to, tām katrai esot bijis jāsaņem naudas soda samazinājums vismaz divreiz 10% apmērā.

210 Šajā sakarā no apstrīdētā lēmumā neizrietot, ka Komisija patiešām novērtēja to sadarbību pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas. Turklāt, pat ja pieņem, ka to sadarbība pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas tiešām būtu izpaudusies vienīgi kā faktu pareizības neapstrīdēšana, tām esot bijis jāpiešķir samazinājums vismaz par 20% — pat tad, ja to sadarbības jēga būtu vienīgi Komisijas pierādījumu apstiprināšana, kas izpaudās kā minētā faktu neapstrīdēšana. Šajā ziņā prasītājas norāda, ka atšķirībā no lietas materiālos pieejamā paziņojuma Komisijas 2002. gada 19. februāra paziņojumā par atbrīvošanu no naudas soda un tā apjoma samazināšanu lietās par aizliegtajām vienošanās (OV C 45, 3. lpp.) ir paredzēts nosacījums, ka pierādījumi sniedz būtisku pievienoto vērtību saistībā ar elementiem, kas jau ir Komisijas rīcībā.

211 Piektkārt, Komisijas agrākā lēmumu pieņemšanas prakse vispār neesot ņemta vērā. Prasītājas apgalvo, ka to sadarbība ir salīdzināma ar uzņēmuma *KME* sadarbību lietā “Rūpnieciskās caurules”, par kuru šim uzņēmumam tika piešķirts naudas soda samazinājums par 30% (Komisijas 2003. gada 16. decembra lēmums par procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu [par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru] (Lieta COMP/E-1/38.240 — Rūpnieciskās caurules, 423. punkts). Vienīgā atšķirība esot faktā, ka prasītājas esot veikušas precizējumus paziņojumos, ko citi dalībnieki snieguši atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, un nevis pēc šī paziņojuma. Tās uzskata, ka Paziņojuma par sadarbību D2. punkts nav

pamats, lai atšķirīgi vērtētu uzņēmumu ieguldījumu faktu noskaidrošanā, vai tas būtu noticis pirms vai pēc paziņojuma par iebildumiem, tādējādi Komisijai esot tām arī bijis jāpiešķir kopējais to naudas soda samazinājums par vismaz 30 %.

212 Komisija apstrīd šo pamatu.

Vispārējās tiesas vērtējums

213 Paziņojumā par sadarbību Komisija ir definējusi nosacījumus, kurus izpildot, uzņēmumi, kas sadarbojas ar Komisiju tās veiktajā izmeklēšanā par aizliegtu vienošanos, var tikt atbrīvoti no naudas soda vai tiem var tikt samazināts naudas sods, kas tiem parasti tiktu piemērots (skat. Paziņojuma par sadarbību A3. punktu).

214 Saskaņā ar Paziņojuma par sadarbību D1. punktu “[..] gadījumā, kad uzņēmums sadarbojas un nav izpildīti B un C [punktā] paredzētie nosacījumi, tam tiek piešķirts naudas soda, kas tam tiktu piemērots sadarbības neesamības gadījumā, samazinājums no 10 līdz 50 % apmērā”.

215 Paziņojuma par sadarbību D2. punktā ir precizēts:

“Samazinājumu tostarp var piešķirt gadījumā, ja:

— pirms paziņojuma par iebildumiem nosūtīšanas uzņēmums sniedz Komisijai informāciju, dokumentus vai citus pierādījumus, ar kuru palīdzību tiek apstiprināts izdarītais pārkāpums,

— pēc paziņojuma par iebildumiem saņemšanas uzņēmums informē Komisiju, ka tas neapstrīd faktu, ar kuriem Komisija pamato savas apsūdzības, pareizību.”

²¹⁶ Izskatāmajā lietā no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija uzskatīja par iespējamu piešķirt *Gütermann* un *Zwicky* naudas soda samazinājumu par 15%, pamatojoties uz Paziņojuma par sadarbību uz D2. punkta pirmo un otro ievilkumu (apstrīdētā lēmuma 397. apsvēruma).

²¹⁷ Lai pamatotu savu vērtējumu, Komisija vispirms uzsvēra, ka informācija, dokumenti un citi pierādījumi, ko *Gütermann* un *Zwicky* iesniegušas pirms paziņojuma par iebildumiem, bija būtiski palīdzējuši pierādīt pārkāpuma esamību (apstrīdētā lēmuma 395. apsvēruma). Tā arī norādīja, ka prasītājas savā pirmajā atbildē uz informācijas pieprasījumu bija atzinušas, ka sanāksmju laikā notika apmaiņa ar cenrāžiem un to apspriešana. Visbeidzot Komisija piebilda, ka tās nav būtiski apstrīdējušas faktus, ar kuriem tā bija pamatojusi savus pieņēmumus (apstrīdētā lēmuma 396. apsvēruma).

— Par sadarbības lietderību

²¹⁸ Vispirms ir jānorāda, ka prasītājas neapstrīd, ka atbilstoši tam, kas ir konstatēts apstrīdētā lēmuma 385. apsvērumā, tās neizpildīja nosacījumus, lai piemērotu Paziņojuma

par sadarbību B un C punktu tā, lai to rīcība būtu jāvērtē, ņemot vērā minētā paziņojuma D punktu ar nosaukumu “Naudas soda būtiska samazināšana”.

- 219 Tāpat ir jāatgādina, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanas metodi un tā šajā sakarā var ņemt vērā vairākus faktorus, tostarp attiecīgo uzņēmumu sadarbību izmeklēšanā, ko veic Komisijas dienesti. Šādā kontekstā Komisijai ir jāveic kompleks faktu vērtējums attiecībā uz tādiem faktiem kā minēto uzņēmumu attiecīgā sadarbība (Tiesas 2007. gada 10. maija spriedums lietā C-328/05 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-3921. lpp., 81. punkts).
- 220 Šajā ziņā Komisijai ir plaša rīcības brīvība, izvērtējot uzņēmuma sadarbības kvalitāti un lietderīgumu, it īpaši salīdzinājumā ar citu uzņēmumu ieguldījumu (iepriekš 219. punktā minētais spriedums lietā *SGL Carbon*/Komisija, 88. punkts).
- 221 Visbeidzot, ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru — naudas sodu samazināšana uzņēmumu, kas piedalījušies Kopienų konkurences tiesību pārkāpumos, sadarbības gadījumā pamatojas uz apsvērumu, ka šāda sadarbība atvieglo Komisijas uzdevumu konstatēt pārkāpuma esamību un nepieciešamības gadījumā to izbeigt (Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 399. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-338/94 *Finnboard*/Komisija, *Recueil*, II-1617. lpp., 363. punkts). Ņemot vērā samazināšanas jēgu, Komisija nevar neņemt vērā iesniegtās informācijas lietderību, kas noteikti ir atkarīga no tiem pierādījumiem, kuri jau ir tās rīcībā.
- 222 Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka, ja uzņēmums sadarbības ietvaros tikai apstiprina — mazāk precīzā un skaidrā veidā — tādu informāciju, kuru sadarbības ietvaros jau ir sniedzis cits uzņēmums, šī uzņēmuma sniegtās sadarbības pakāpe, kaut arī zināmā

mērā ir bijusi Komisijai lietderīga, nav uzskatāma par salīdzināmu ar sadarbības pakāpi, kādu sniedzis pirmais uzņēmums, kurš sniedza minēto informāciju. Paziņojums, kurš zināmā mērā tikai apstiprina Komisijas rīcībā jau esošo paziņojumu, būtiski neatvieglo Komisijas darbu un attiecīgi nav pietiekams, lai pamatotu naudas soda apmēra samazināšanu par sadarbību (šajā ziņā skat. iepriekš 137. punktā minēto spriedumu lietā *Groupe Danone/Komisija*, 455. punkts).

223 Izskatāmajā lietā vispirms ir jāprecizē — fakts, ka Paziņojuma par sadarbību D2. punktā nav paredzēta iespēja iesniegt jaunu informāciju un pierādījumus pēc paziņojuma par iebildumiem, nekādi neizslēdz, ka šāds apstāklis var būt naudas saoda samazināšanas pamats, piemērojot šo pašu normu. Šajā D2. punktā norādīto apstākļu sarakstam ir tikai norādes funkcija, kā to apstiprina apstākļa vārda “tostarp” izmantošana (Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedums apvienotajās lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless un Acciai speciali Terni/Komisija, Recueil*, II-3757. lpp., 274. punkts).

224 Šo analīzi apstiprina Tiesas 2005. gada 14. jūlija spriedums apvienotajās lietās C-65/02 P un C-73/02 P *ThyssenKrupp/Komisija* (Krājums, I-6773. lpp., 59. punkts) daļā, kurā Tiesa ir atzinusi, ka Komisija var ņemt vērā to, ka uzņēmumi atzīst pārmesto faktu juridisko kvalifikāciju, kas veikta pirmstiesas procesa stadijā, jo tas galu galā nozīmē atzīt pārkāpumu. Šī iespēja ir norādīta Paziņojuma par sadarbību B un C punktā, bet nav tieši paredzēta tās D punktā. Tomēr Tiesa uzskatīja, ka nepastāv nekādi šķēršļi, lai uzņēmumam tiktu kompensēta šāda atzišana, pat ja tā ir notikusi pirms procesa, kas paredzēts Paziņojuma par sadarbību B un C punktā. Izvēloties šādu risinājumu, Tiesa apstiprina vairāk vispārēju principu, saskaņā ar kuru iecietība ir Komisijas piešķirtā kompensācija par pārkāpuma konstatēšanas veicināšanu, un tas tā ir neatkarīgi no tā, kādā stadijā uzņēmums ir sniedzis palīdzību, un neatkarīgi no tā, vai tā ir jaunas informācijas un jaunu pierādījumu sniegšana, vai faktisko apstākļu vai to juridiskās kvalifikācijas atzišana.

- 225 No tā izriet, ka izskatāmajā lietā jautājums par to, vai jaunā informācija un jaunie pierādījumi, ko *Gütermann* un *Zwicky* sniedza pēc paziņojuma par iebildumiem, ir jāņem vērā un attiecīgi vai tam ir jābūt pamatam iespējamajai naudas soda samazināšanai sakarā ar sadarbību, galvenokārt ir atkarīgs no sniegtās sadarbības kvalitātes un lietderīguma, ko Komisija izvērtē tai piešķirtās plašās rīcības brīvības ietvaros, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 219. un 220. punktā.
- 226 Tādēļ apmierinoša atbilde uz minēto jautājumu nevar būt vienkārši konstatējums, ka informācija un pierādījumi tika iesniegti pēc paziņojuma par iebildumiem, bet, gluži pretēji, ir konkrēti jānosaka, ņemot vērā gan šīs informācijas un pierādījumu kvalitāti un lietderīgumu, gan to iesniegšanas brīdi, vai Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu savā vērtējumā attiecībā uz *Gütermann* un *Zwicky* sniegtās sadarbības pakāpi.
- 227 Vispirms ir jāteic, ka prasītājas neapstrīd konstatējumu, saskaņā ar kuru *Coats* sniegtā informācija bija izšķirošā, lai konstatētu aizliegtās vienošanās faktu rūpniecisko diegu tirgū Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs. Apstrīdētā lēmuma 387. apsvērumā šajā sakarā ir uzskaitīti *Coats* sniegtie pierādījumi, kas izmantoti, lai pamatotu daudzus paziņojuma par iebildumiem punktus.
- 228 Tomēr, pirmkārt, prasītājas pamatojas uz to, ka ir veikušas precizējumus *Coats* paziņojumos attiecībā uz sanāksmju par cenrāžiem un to paaugstināšanu regularitāti, kā arī attiecībā uz sanāksmēm par speciālajām cenām.
- 229 Pirmkārt, attiecībā uz sanāksmju par cenrāžiem un to paaugstināšanu regularitāti prasītājas kļūdaini atsaucas uz *Coats* pārstāvja paziņojumu, kas ietverts lūgumā piemērot Paziņojumu par sadarbību un saskaņā ar kuru 2000. gada 19. septembra sanāksme bija vienīgā, kuras laikā tika apspriesta reālo cenu ("actual prices") paaugstināšana un par to tika panākta vienošanās.

- 230 Paziņojuma par iebildumiem 100. punktā Komisija konstatēja, ka piegādātāji, proti, *Coats*, *BST*, *Gütermann* un *Zwicky*, atzinuši, ka sanāksmēs notika apmaiņa ar cenrāžiem un to apspriešana. Turklāt no apsvērumiem, kas izklāstīti paziņojuma par iebildumiem 102. punktā, izriet, ka, pretēji *Gütermann* un *Zwicky*, *Coats* atzina, ka uzņēmumi šajās sanāksmēs vienojās par nākotnes cenām, kā arī par datumiem, kuros tiks īstenota cenu paaugstināšana. Līdz ar to *Gütermann* un *Zwicky* informācija par reālajām cenām neviesa Komisijai lielāku skaidrību par to, ko tā jau zināja. Tādēļ prasītāju arguments nepelna ievēribu.
- 231 Otrkārt, attiecībā uz sanāksmju par speciālajām cenām regularitāti ir jānorāda, ka paziņojuma par iebildumiem 107. punktā Komisija uzsvēra, ka piegādātāji, tostarp *Coats*, noliedza vai nenorādīja uz informācijas apmaiņu un vienošanos noslēgšanu par neto cenām. Turklāt attiecībā uz informācijas apmaiņu par atlaidēm un [cenu] samazināšanu Komisija paziņojuma par iebildumiem 105. punktā apstiprināja, ka piegādātāji, izņemot *Coats*, noliedza vai nenorādīja uz to esamību laika posmā pirms 90. gadu vidus. Tāpat ir jākonstatē, ka vienīgi pēc paziņojuma par iebildumiem attiecīgie uzņēmumi, tādi kā *Coats*, *Zwicky*, *Gütermann* un *BST*, uzsvēra, ka sanāksmēs tikušas apspriestas speciālās cenas un par tām tikušas panāktas vienošanās.
- 232 Tomēr Komisija pamatoti norāda, ka tā varēja pierādīt šos pārkāpuma elementus, pateicoties dokumentiem, ko *Coats* bija pievienojusi savai atbildei uz informācijas pieprasījumu. Tas attiecas, pirmkārt, uz 1998. gada 8. septembra sanāksmes protokolu, ko sagatavojis *Barbour Threads* pārstāvis un kas norāda uz vienošanās faktu par atlaidēm un cenu pazemināšanu, kā arī vienošanās par speciālo cenu paaugstināšanu. Komisija šajā sakarā vairākkārt atsauca uz paziņojumu par iebildumiem (106., 108. un 121. punkts). Tas attiecas arī uz 2000. gada 10. oktobra elektronisko vēstuli, kura pievienota *Coats* pārstāvja *F. S.* paziņojumiem un kurā apstiprināts, ka 2000. gada 19. septembra sanāksmē tika panākta vienošanās par atlaižu samazināšanu un speciālo cenu paaugstināšanu. Komisija šo faktu norāda paziņojuma par iebildumiem 126. punktā. Visbeidzot, tas attiecas uz elektroniskajām vēstulēm, ko *Coats* iesniedza pielikumā savam paziņojumam par iecietību, kuras datētas ar 2000. gada oktobri un kurās norādīts uz informācijas apmaiņu starp *Amann* un *Gütermann* attiecībā uz

speciālajām cenām. Šis dokuments ir minēts paziņojuma par iebildumiem 133. punktā, 268. zemspētras piezīmē.

- 233 Tāpat Komisija pamatoti uzsvēra, ka *BST* sniegtā informācija arī palīdzējusi konstatēt diskusijas un vienošanās par speciālajām cenām. Šis konstatējums izriet tostarp no 104. un 106. punkta, kā arī no paziņojuma par iebildumiem 173., 174. un 176. zemspētras piezīmes.
- 234 Tas ļauj spriest, ka precizējumi, ko prasītājas esot iesniegušas attiecībā uz paziņojumu par iebildumiem, faktiski ir vienīgi apstiprinājums tam, ko Komisija jau zināja, pateicoties iepriekš minētajai informācijai, kas tika sniegta pirms šī paziņojuma par iebildumiem.
- 235 Tādēļ faktam, ka *Coats* piezīmes attiecībā uz speciālajām cenām, kas veiktas pēc minētā paziņojuma, ir nonākušas Komisijas rīcībā pirms prasītāju iesniegtajām piezīmēm, nav nekādas nozīmes, vērtējot prasītāju sadarbību.
- 236 Otrkārt, ir jānoraida prasītāju arguments, saskaņā ar kuru tās ir vienīgie uzņēmumi, kas savās atbildēs uz paziņojumu par iebildumiem izskaidroja, ka sanāksmju mērķis bija samazināt starpību starp cenrāžu cenām un reālajām neto cenām un netieši paaugstināt dažādu preču neto cenas.
- 237 Lai gan ir tiesa, ka apstrīdētā lēmuma 167. apsvērumā Komisija iekļāva *Gütermann* frāzi, ko tā izklāstīja savā atbildē uz paziņojumu par iebildumiem, lai izskaidrotu sanāksmju mērķi, tomēr nemainīgs ir fakts, ka tā jau bija konstatējusi šo mērķi, tāpat arī vienošanos sekas, kā tas izriet no paziņojuma par iebildumiem 141. un 142. punkta. Šajā paziņojumā minēto informāciju *Coats* bija sniegusi savā paziņojumā par iecietību un bija atļāvusi Komisijai kā konkrētu piemēru cenrāžos ietverto cenu

paaugstināšanai sniegt norādes uz vispārējo kontekstu, kurā notika diskusijas par šajos cenrāžos minētajām cenām.

— Par šķietami kļūdaino sadarbības vērtējumu salīdzinājumā ar *BST* sadarbību

²³⁸ Attiecībā uz prasītāju lūgumu piešķirt [naudas soda] samazinājumu vismaz apmērā, kas ekvivalents *BST* piešķirtajam samazinājumam, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru — Komisija, vērtējot attiecīgo uzņēmumu īstenoto sadarbību, nevar ignorēt vienlīdzīgas attieksmes principu, kas ir pārkāpts, ja salīdzināmās situācijās tiek izrādīta atšķirīga attieksme vai ja atšķirīgās situācijās tiek izrādīta vienāda attieksme, ja vien šāda attieksme nav objektīvi attaisnota (skat. iepriekš 185. punktā minēto spriedumu lietā *Tokai I*, 394. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr ir jāatzīst, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība, vērtējot dažādo aizliegtās vienošanās dalībnieku īstenotās sadarbības kvalitāti un lietderību, aizliegta ir vienīgi acīmredzama šīs rīcības brīvības pārsniegšana.

²³⁹ Šo uzņēmumu īstenotās sadarbības salīdzinājums ļauj spriest, ka Komisija nekādi nav pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu.

²⁴⁰ Pirmkārt, runājot par sadarbību, kas notika pirms 2004. gada 15. marta paziņojuma par iebildumiem, — Komisija uzskatīja, ka *BST* būtiski palīdzēja konstatēt daudzu vienošanos saturu (tostarp lielāko daļu vienošanos, kas noslēgtas 90. gadu sākumā, saturu, Vinē (Austrija) 1996. gada 8. oktobrī noslēgtās vienošanās un Cīrihē (Šveice) 1997. gada 9. septembrī noslēgtās vienošanās saturu), ka tā bija vienīgais uzņēmums, kas Komisijai iesniedza no saviem konkurentiem sanāksmju laikā saņemtos cenrāžus, un ka tā sniedza informāciju, kas būtiski pārsniedz to, kas bija lūgta informācijas pieprasījumā. Šajā sakarā Komisija norāda uz daudzajām zemsvītras piezīmēm paziņojumā par iebildumiem, lai pamatotu savus konstatējumus, ar kuriem tā vēlas pierādīt, ka *BST* sniedza daudzus pierādījumus (tostarp *BST* atbildes uz informācijas

pieprasījumu, kurā ietverti cenrāži, ar kuriem apmainījās sanāksmēs, 14. pielikums), un uz to, ka *BST* bija būtisks informācijas avots laikā, kad tā izdarīja savus sākotnējos konstatējumus.

- 241 Attiecībā uz prasītāju sadarbību pirms paziņojuma par iebildumiem ir jāuzsver, ka Komisija, protams, atzīst, ka tās arī ir nodevušas tās rīcībā dokumentus, sniedzot izpratni par sanāksmēm 90. gadu sākumā. Tomēr nemainīgs ir fakts, ka Komisija uzskatīja, ka šī informācija izrādījies mazāk lietderīga nekā tā, ko sniegusi *BST*. Prasītājas neapstrīdēja šos vērtējumus, bet vienīgi apgalvoja, ka to rīcībā esošā informācija tām nav ļāvusi spriest, vai *BST* ir sniegusi vairāk informācijas un pierādījumus nekā tās pašas. Kā tas ir uzsvērts iepriekš, no apstrīdētā lēmuma 391.–397. apsvēruma, kā arī no daudzajām atsaucēm uz *BST* iesniegtajiem dokumentiem, kas ietvertas zemsvītras piezīmēs, pamatojot Komisijas konstatējumus paziņojumā par iebildumiem, izriet, ka *BST* sadarbība bija būtiskāka.
- 242 Otrkārt, attiecībā uz sadarbību pēc paziņojuma par iebildumiem no apstrīdētā lēmuma izriet, ka gan *BST*, gan prasītājas nav apstrīdējušas konstatēto faktu pareizību un ka šajā administratīvā procesa stadijā šie trīs uzņēmumi ir sadarbojušies vienādā veidā. Ievērojot apsvērumus, kas izklāstīti šī sprieduma 228.–237. punktā, prasītājas kļūdaini apgalvo, ka pēc paziņojuma par iebildumiem ir sniegušas informāciju, kuru Komisija nezināja. Attiecīgi tās nevar apgalvot, ka ir sniegušas tik lietderīgu informāciju, lai būtu pamats tām piešķirt [naudas soda] samazinājumu vismaz tādā apmērā, kas vienāds ar *BST* piešķirto apmēru.
- 243 Pat ja pieņem, ka ir jāatzīst, ka prasītājas ir sniegušas tikpat lietderīgus precizējumus kā tos, ko sniedza *BST* par konkrētiem paziņojuma par iebildumu punktiem, Komisija nav pieļāvusi nekādu acīmredzamu kļūdu vērtējumā, dodot priekšroku faktam, ka *BST* sniedza informāciju un pierādījumus pirms minētā paziņojuma.

— Par šķietami kļūdainu Paziņojuma par sadarbību piemērošanu un šķietamu Vispārējās tiesas judikatūras neņemšanu vērā

- ²⁴⁴ Prasītājas kļūdaini apgalvo, ka, ņemot vērā, ka ir atzīts, ka to sadarbība atbilda Paziņojuma par sadarbību D punktā paredzētajiem divu veidu rīcības nosacījumiem, Komisijai būtu katrai no tām jāpiešķir naudas soda samazinājums vismaz divreiz pa 10 %, proti, minimāli 20 %.
- ²⁴⁵ Ir jākonstatē, ka Paziņojuma par sadarbību D punktā paredzētā amplitūda no 10 līdz 50 % ir pietiekama un nav vajadzīgs īpašu kritēriju uzskaitījums, lai klasificētu soda samazināšanas iespējas šīs amplitūdas ietvaros. Tādēļ Paziņojums par sadarbību nerada tiesisko paļāvību attiecībā to, ka, samazinot sodu, tiks piemērota konkrēta procentu likme. Turklāt pretēji tam, ko būtībā apgalvo prasītājas, Paziņojuma par sadarbību D punkts nekādi nav jāinterpretē kā tāds, kas nosaka Komisijai pienākumu piešķirt īpašu atlaidi vismaz 10 % apmērā par katru atbilstoši šai normai konstatēto sadarbību, bet, gluži otrādi, ir jāsaprot kā tāds, kurā ir paredzēts vienīgi samazinājums vismaz 10 % apmērā.
- ²⁴⁶ Tādējādi, tā kā Komisija acīmredzami nepārsniedz plašo rīcības brīvību, kas tai piešķirta, vērtējot, kādā apmērā uzņēmuma sadarbība ir atvieglojusi tās darbu, tā var savā lēmumā absolūti brīvi norādīt īpašu procentuālu lielumu, ko tā ir secinājusi attiecībā uz katru atbilstoši Paziņojuma par sadarbību D punktam konstatēto sadarbības gadījumu, un turpmāk pievienot šo skaitli, tāpat kā tā ir tiesīga norādīt vienīgi kopējo procentuālo lielumu, kuru tā uzskata par iespējamu piešķirt attiecībā uz šiem pašiem gadījumiem. Kā to pamatoti uzsver Komisija, sadarbības lietderības vērtējums nekādi nav pamatots ar aritmētisku formulu, kas nozīmē pēc savas iniciatīvas piešķirt samazinājumu vismaz 20 % apmērā, ja vērā ņemami ir Paziņojuma par sadarbību D punkta abi ievilkumi.

247 Šajā kontekstā šo secinājumu nevar atspēkot iepriekš 185. punktā minētais spriedums lietā *Tokai I*, uz ko norāda prasītājas. Kā tas skaidri izriet no Komisijas 2001. gada 18. jūlija Lēmuma 2002/271/EK par procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu [par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru] (Lieta COMP/E-1/36.490 — Grafīta elektrodi) (OV 2002, L 100, 1. lpp.), aplūkojot to saistībā ar šo spriedumu, Komisija attiecībā uz konkrēto uzņēmumu pamatojās vienīgi un skaidri uz Paziņojuma par sadarbību D2. punkta pirmo ievilkumu. Savukārt Pirmās instances tiesa konstatēja, ka attiecīgais uzņēmums ir sadarbojies arī, pamatojoties uz otro ievilkumu. Komisija bija spiesta paskaidrot, ka tā veica vienu vienīgu samazināšanu, apvienojot divus sadarbības veidus. Tomēr pretēji izskatāmajai lietai nevienā no apsvērumiem attiecībā uz šī uzņēmuma sadarbību nebija ticis iekļauts vērtējums par to, ka konkrētā sabiedrība nav apstrīdējusi faktus. Tādēļ Pirmās instances tiesa uzskatīja par iespējamu vienīgi ņemt vērā, ka Komisija nav piemērojusi attiecīgajam uzņēmumam priekšrocības, kas ietvertas Paziņojuma par sadarbību D2. punkta otrajā ievilkumā.

— Par šķietamo agrākās lēmumu pieņemšanas prakses neievērošanu

248 Prasītāju izvirzītais arguments par Komisijas šķietamo agrāko lēmumu pieņemšanas praksi ir jānoraida. Vienīgi tas apstāklis vien, ka Komisija savā agrākajā lēmumu pieņemšanas praksē bija piešķirusi konkrētu samazinājuma likmi par noteiktu rīcību, nenozīmē, ka tai ir pienākums piešķirt proporcionāli tādu pašu samazinājumu, vēlāka administratīva procesa ietvaros vērtējot līdzīgu rīcību (iepriekš 50. punktā minētais spriedums lietā *Brugg Rohrsysteme*/Komisija, 193. punkts).

249 Katrā ziņā prasītāju sadarbība nekādi nav salīdzināma ar uzņēmuma *KME* sadarbību, kas konstatēta Komisijas 2003. gada 16. decembra lēmumā par procesu saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu [par [EKL] 81. panta un EEZ līguma 53. panta piemērošanas procedūru] (Lieta COMP/E-1/38.240 — Rūpnieciskās caurules), uz kuru tās atsaucas. No šī lēmuma izriet, ka *KME* būtiski sadarbojās pirms paziņojuma par iebildumiem saņemšanas, kas palīdzēja pierādīt faktisku aizliegtās vienošanās esamību visā tās garumā. *KME* iesniedza dokumentus saistībā ar pārkāpumu un detalizētu aizliegtās vienošanās funkcionēšanas aprakstu, precīzi izskaidrojot kontekstu,

kādā vērtējami dažādie dokumenti, kurus Komisija bija atklājusi savās pārbaudēs. Prasītāju sadarbībai pirms paziņojuma par iebildumiem nebija tādas nozīmes.

- 250 Ņemot vērā iepriekš minēto, pamats par Paziņojuma par sadarbību kļūdainu piemērošanu ir jānoraida.

Par Gütermann un Zwicky izvirzīto pamatu — naudas soda nesamērīgumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 251 Prasītājas, pamatojot savu pamatu par naudas soda nesamērīgumu, izvirza vairākus iebildumus.

- 252 Pirmkārt, tās uzsver, ka Komisija neņēma vērā ievērojamās ekonomiskās grūtības, ar kurām tās saskārās daudzus gadus, ņemot vērā strukturālās izmaiņas rūpniecisko diegu nozarē. Krīze šajā nozarē faktiski esot izraisījusi to ienākumu kritumu un esot likusi *Zwicky* izbeigt savu darbību tirgū 2000. gada novembrī. Komisija arī neesot ņēmusi vērā *Gütermann* ar bankām saistītās problēmas un no tām izrietošos papildu procentu maksājumus.

- 253 Otrkārt, *Gütermann* piemērotais naudas sods (EUR 4,021 miljons) un *Zwicky* piemērotais naudas sods (EUR 0,174 miljoni) esot nesamērīgi salīdzinājumā ar to apgrozījumu, kas realizēts pārkāpuma skartajā tirgū. Šajā sakarā tās uzsver, ka *Gütermann*

darbības ieņēmumi pēc nodokļu nomaksas pārkāpuma periodā, proti, vienpadsmit ar pusi gadu laikā, esot bijuši EUR 318 000 un 2000. gadā *Zwicky* realizētais apgrozījums esot bijis tikai EUR 200 000.

- 254 Turklāt *Gütermann*, kam šajā ziņā savā replikas rakstā pievienojas *Zwicky*, apgalvo, ka naudas soda sākumsummas aprēķinam izmantotā summa (EUR 2,2 miljoni attiecībā uz *Gütermann* un EUR 100 000 attiecībā uz *Zwicky*), pirmkārt, ir nesamērīga salīdzinājumā ar apgrozījumu, ko kopumā realizēja uzņēmumi saistībā ar precēm, uz ko attiecas pārkāpums (EUR 50 miljoni), un, otrkārt, šķiet pārspilēts, ja šo skaitli, kas atspoguļo ar pārkāpumu skarto preču tirgu, salīdzina ar pasaules rūpniecisko diegu tirgu (no EUR 4 līdz 5 miljardiem).
- 255 Prasītājas uzskata, ka Komisijai atbilstoši judikatūrai bija pienākums ņemt vērā konkrētā tirgus apjomu, kad tā vērtēja pārkāpuma smagumu un naudas soda samērīgumu. Komisija arī esot kļūdaini norādījusi, ka šis kritērijs ir tikai viens no faktoriem, tādējādi tas tai nebija jāņem vērā.
- 256 Treškārt, *Gütermann* apgalvo, ka metode, kas izmantota, lai aprēķinātu tai piemēroto naudas sodu, acīmredzami nostāda vidējos un mazos uzņēmumus nelabvēlīgākā stāvoklī. Šo uzņēmumu lielums neesot ņemts vērā un tādējādi šis aprēķina metodes izmantošanas rezultātā noteiktie naudas sodi esot nesamērīgi salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, piemēram, *BST* un *Coats*, piemērotajiem naudas sodiem.
- 257 Ceturtkārt, Pamatnostādņu izmantošana izskatāmajā lietā neesot piemērota, it īpaši no vienlīdzīgas attieksmes viedokļa, ņemot vērā nākotnē iespējamās lietas, kas skar mazos un vidējos uzņēmumus, attiecībā uz kuriem Pamatnostādnēs esot paredzēta

taisnīgāka attieksme, lai aprēķinātu piemērojamo naudas sodu, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 (OV 2006, C 210, 2. lpp.) 23. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

258 Komisija apstrīd šo pamatu.

Vispārējās tiesas vērtējums

259 Pirmkārt, prasītājas kļūdaini apgalvo, ka tām piemērotais naudas sods esot nesamērīgs, ņemot vērā to nestabilo finanšu situāciju un risku, ka naudas sods izraisītu to darbības izbeigšanu.

260 Kā tas arī izriet no pastāvīgās judikatūras un kā tas ir atgādināts apstrīdētā lēmuma 404. apsvērumā, Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, nav jāņem vērā uzņēmuma finanšu situācija, kam raksturīgi zaudējumi, ņemot vērā, ka šāda pienākuma atzīšana nozīmētu nepamatotu konkurences priekšrocību piešķiršanu uzņēmumiem, kas nav tik veiksmīgi pielāgojušies tirgus apstākļiem (skat. Tiesas 1983. gada 8. novembra spriedumu apvienotajās lietās no 96/82 līdz 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 un 110/82 *IAZ International Belgium u.c./Komisija, Recueil*, 3369. lpp., 54. un 55. punkts, kā arī iepriekš 221. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, 327. punkts, un 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā *C-308/04 P SGL Carbon/Komisija, Krājums*, I-5977. lpp., 105. punkts).

261 Turklāt, pat pieņemot, ka Kopienų iestādes veiktais pasākums izraisa uzņēmuma likvidāciju, šāda uzņēmuma likvidācija tā konkrētajā juridiskajā formā, lai gan var radīt kaitējumu īpašnieku, akcionāru vai daļu turētāju finanšu interesēm, neraugoties uz to, nenozīmē, ka savu vērtību zaudētu arī uzņēmumam piederošās personiskās, mantiskās un nemantiskās vērtības (iepriekš 185. punktā minētais spriedums lietā *Tokai I*, 372. punkts).

- 262 Šīs judikatūras kontekstā ir jāuzskata, ka Komisijai nebija nekāda pienākuma apstrīdētājā lēmumā ņemt vērā *Gütermann* ekonomisko situāciju, ne arī tajā minēt šī uzņēmuma paskaidrojumus attiecībā uz šo situāciju. Fakts, ka Komisija uzskatīja par vajadzīgu norādīt uz *Zwicky* un nevis uz *Gütermann* finanšu situāciju, ir pilnīgi saprotams, ņemot vērā *Zwicky* īpaši sarežģīto finanšu stāvokli, kura dēļ tā bija spiesta pārdot *Gütermann* savu uzņēmējdarbību rūpniecisko diegu jomā.
- 263 Otrkārt, prasītājas būtībā pārmet Komisijai, ka tā nav ņēmusi vērā konkrētā tirgus lielumu un tādējādi noteica naudas sodu, kas ir nesamērīgs attiecībā uz minētā tirgus lielumu. Tās arī norāda uz naudas soda nesamērīgumu salīdzinājumā ar apgrozījumu, ko katra no tām realizēja pārkāpuma skartajā tirgū, kā arī uz naudas soda sākumsummas nesamērīgumu salīdzinājumā ar to attiecīgo apgrozījumu.
- 264 Vispirms ir jāatgādina, ka samērīguma princips paredz, ka Kopienu iestāžu akti nedrīkst pārsniegt to, kas ir piemērots un nepieciešams, lai sasniegtu vēlamo mērķi. Naudas sodu aprēķināšanas kontekstā pārkāpumu smagums ir jānosaka, ievērojot vairākus elementus, un nevienam no šiem elementiem nav jāpiešķir nesamērīga nozīme salīdzinājumā ar citiem novērtējuma elementiem. Samērīguma princips šajā kontekstā paredz, ka Komisijai ir jānosaka naudas sods proporcionāli elementiem, kas ņemami vērā, lai noteiktu pārkāpuma smagumu, un ka tai šajā sakarā ir jāpiemēro šie elementi saskaņotā un objektīvi pamatotā veidā (iepriekš 194. punktā minētais spriedums lietā *Jungbunzlauer*/Komisija, 226.–228. punkts).
- 265 Attiecībā uz Komisijai izteikto pārmetumu par konkrētā tirgus lieluma neņemšanu vērā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu Komisija var piemērot uzņēmumiem naudas sodus, kuru apmērs nepārsniedz 10% no apgrozījuma, ko iepriekšējā uzņēmējdarbības gadā realizējis katrs uzņēmums, kas piedalījies pārkāpumā. Lai noteiktu naudas soda apmēru, kas mazāks par šo limitu, minētajās normās ir paredzēta pārkāpuma smaguma un ilguma ņemšana vērā. Turklāt atbilstoši Pamatnostādnēm Komisija nosaka naudas soda sākumsummu atkarībā no pārkāpuma smaguma, ņemot vērā pašu

pārkāpuma raksturu, pārkāpuma faktisko ietekmi uz tirgu, ja tā ir izmērāma, un ģeogrāfiskā tirgus apjomu.

- 266 Tādējādi ne Regulā Nr. 17, ne Regulā Nr. 1/2003, ne Pamatnostādnēs nav paredzēts, ka naudas soda apmērs ir jānosaka tieši atkarībā no [pārkāpuma] skartā tirgus lieluma, jo šis faktors ir tikai viens no pārējiem. Tātad šis juridiskais ietvars pats par sevi nenosaka Komisijai pienākumu ņemt vērā preces tirgus ierobežoto lielumu (Pirmās instances tiesas 2006. gada 27. septembra spriedums lietā T-322/01 *Roquette Frères*/Komisija, Krājums, II-3137. lpp., 148. punkts).
- 267 Tomēr saskaņā ar judikatūru, novērtējot pārkāpuma smagumu, Komisijai ir pienākums ņemt vērā daudzus apstākļus, kuru raksturs un nozīme atšķiras atkarībā no attiecīgā pārkāpuma veida un attiecīgā pārkāpuma īpašajiem apstākļiem (iepriekš 78. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 120. punkts). Nevar izslēgt, ka starp šiem elementiem, kuri apliecina pārkāpuma smagumu, attiecīgā gadījumā var būt konkrētās preces tirgus lielums.
- 268 Līdz ar to, lai gan tirgus lielums var būt elements, kas ir jāņem vērā, lai noteiktu pārkāpuma smagumu, tā nozīme atšķiras atkarībā no attiecīgā pārkāpuma īpašajiem apstākļiem.
- 269 Izskatāmajā lietā pārkāpumu galvenokārt veido būtiskas informācijas apmaiņa par cenrāžu cenām un/vai atsevišķiem klientiem piemērojamām cenām, vienošanās par maksimālajām cenām un/vai mērķa cenām, lai izvairītos no konkurences, izmantojot pastāvīgajiem piegādātājiem izdevīgas cenas, un veiktu klientu sadali (apstrīdētā lēmuma 99.–125. un 345. apsvērums). Šāda veida darbības veido aizliegto horizontālo vienošanos, kas ir “cenu karteļa” veids Pamatnostādņu izpratnē un tātad “sevišķi smaga” rakstura pārkāpumi. Ja pieņem, ka šajā kontekstā ir konstatēts konkrētā tirgus nenozīmīgais lielums, tam ir vienīgi neliela nozīme salīdzinājumā ar visiem pārējiem pārkāpuma smagumu apliecinošajiem elementiem.

- 270 Katrā ziņā ir jāņem vērā, ka Komisija uzskatīja, ka pārkāpums ir jāuzskata par sevišķi smagu Pamatnostādņu izpratnē, kurās attiecībā uz šādiem gadījumiem ir paredzēts, ka tā var “noteikt” sākumsummu, kas pārsniedz EUR 20 miljonus. Izskatāmajā lietā Komisija apstrīdētajā lēmumā iedalīja konkrētos uzņēmumus vairākās kategorijās atkarībā no to attiecīgā nozīmīguma konkrētajā tirgū. No apstrīdētā lēmuma 358. apsvēruma izriet, ka Komisija vienīgi apstiprināja, ka naudas soda sākumsumma uzņēmumiem, kas ietilpst pirmajā kategorijā, ir EUR 14 miljoni; uzņēmumiem, kas ietilpst otrajā kategorijā — EUR 5,2 miljoni; uzņēmumiem, kas ietilpst trešajā kategorijā (tostarp *Gütermann*) — EUR 2,2 miljoni un tiem uzņēmumiem, kas ietilpst ceturtajā kategorijā (šajā gadījumā, *Zwicky*) — EUR 0,1 miljons. No tā izriet, ka sākumsumma, kas tika izmantota kā pamats, aprēķinot *Gütermann* un *Zwicky* piemērojamos naudas sodus, bija nepārprotami mazāka nekā tas, ko Komisija saskaņā ar Pamatnostādņēm būtu varējusi “noteikt” par sevišķi smagiem pārkāpumiem. Šādi noteiktā naudas soda sākumsumma ļauj apstiprināt, ka patiešām ir ņemts vērā konkrēto preču tirgus lielums.
- 271 Ievērojot šos apsvērumus, ir pamats uzskatīt, ka *Gütermann* un *Zwicky* piemērotie naudas sodi nekādā ziņā nav nesamērīgi, ņemot vērā rūpniecisko diegu tirgus lielumu Beniluksa valstīs un Ziemeļvalstīs.
- 272 Turklāt ir jānorāda arī arguments par naudas sodu sākumsummas nesamērīgumu attiecībā uz *Gütermann* un *Zwicky* apgrozījumu konkrētajā tirgū.
- 273 Ir jānorāda, ka Komisija uzskatīja par vajadzīgu atšķirīgi izturēties pret karteli iesaistītajiem uzņēmumiem, lai ņemtu vērā pārkāpēju faktiskās ekonomiskās iespējas nodarīt būtisku kaitējumu konkurencei, kā arī noteikt naudas sodu ar pietiekami preventīvu iedarbību. Tā piebilda, ka bija jāņem vērā katra uzņēmuma prettiesiskās rīcības specifiskā ietekme un attiecīgi tās reālā ietekme uz konkurenci. Lai novērtētu

šos elementus, Komisija izvēlējās balstīties uz katra uzņēmuma realizēto apgrozījumu konkrētajā tirgū un saistībā ar precēm, kuras skar aizliegtā vienošanās.

274 Līdz ar to, kā tas arī ir norādīts šī sprieduma 270. punktā, Komisija iedalīja attiecīgos uzņēmumus četrās kategorijās. *Gütermann*, ņemot vērā tā apgrozījumu EUR 2,36 miljonu apmērā, tika iedalīts trešajā kategorijā un *Zwicky*, ņemot vērā tā apgrozījumu EUR 0,2 miljonu apmērā, tika iedalīts ceturtajā kategorijā. Komisija apstiprināja naudas sodu, kas noteikts atkarībā no pārkāpuma smaguma, EUR 2,2 miljonu apmērā *Gütermann* un EUR 0,1 miliona apmērā *Zwicky* (apstrīdētā lēmuma 356.–358. apsvērumus).

275 No pastāvīgās judikatūras izriet, ka daļa no apgrozījuma, kas radies pārkāpuma skartajos tirgos, var dot pamatotu norādi par pārkāpuma apmēru konkrētajā tirgū (iepriekš 184. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jadang*/Komisija, 91. punkts, un iepriekš 79. punktā minētais spriedums lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, 196. punkts). Šis apgrozījums var dot pamatotu norādi par katra dalībnieka atbildību minētajos tirgos, ņemot vērā, ka tas ir objektīvs elements, kas dod pamatotu norādi par šīs prakses kaitīgumu parastam konkurences veidam, un tād ir laba norāde par katra konkrētā uzņēmuma spēju nodarīt kaitējumu.

276 Ievērojot šos apsvērumus, ir jāsecina, ka sākumsumma, kas tika noteikta, aprēķinot *Gütermann* un *Zwicky* piemērojamos naudas sodus, nekādā ziņā nešķiet nesamērīgas salīdzinājumā ar šo uzņēmumu apgrozījumu konkrētajā tirgū.

277 No tā izriet, ka ir jānoraida arī arguments par naudas soda nesamērīgumu salīdzinājumā attiecīgo apgrozījumu, ko prasītājas realizējušas pārkāpuma skartajā tirgū. Tās nevar pamatoti apgalvot par piemērotā naudas soda galīgā apmēra nesamērīgumu, ņemot vērā, ka tām noteikto naudas sodu sākumsumma ir pamatota, ievērojot

Komisijas izmantotos kritērijus, lai novērtētu katra uzņēmuma nozīmīgumu atbilstošajā tirgū (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-23/99 *LR AF 1998*/Komisija, *Recueil*, II-1705. lpp., 304. punkts, un 2006. gada 5. decembra spriedumu lietā T-303/02 *Westfalen Gassen Nederland*/Komisija, Krājums, II-4567. lpp., 185. punkts). Katrā ziņā ir jāuzsver, ka Kopienu tiesībās nav ietverts vispārējs princips, saskaņā ar kuru sodam ir jābūt samērīgam ar apgrozījumu, ko uzņēmums realizējis, pārdodot preces, kas ir pārkāpuma priekšmets (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-397/03 P *Archer Daniels Midland un Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, Krājums, I-4429. lpp., 339. punkts).

278 Treškārt, ir jānoraida arī *Gütermann* arguments, saskaņā ar kuru aprēķina metode nostādot neizdevīgā situācijā mazos un vidējos uzņēmumus un tās dēļ izskatāmajā lietā tai esot piemērots naudas sods, kas ir nesamērīgs salīdzinājumā ar pārējiem uzņēmumiem piemērotajiem nauda sodiem.

279 Tā kā Komisijai nav pienākuma veikt naudas soda aprēķinu, pamatojoties uz summām, kas balstās uz attiecīgo uzņēmumu apgrozījumu, tai nav arī jānodrošina — gadījumā, kad naudas sods tiek piemērots vairākiem vienā un tajā pašā pārkāpumā iesaistītajiem uzņēmumiem —, lai galīgais naudas sodu apmērs, ko tā savu aprēķinu rezultātā ieguvusi attiecībā uz konkrētajiem uzņēmumiem, atspoguļo visas starp tiem esošās atšķirības attiecībā uz to kopējo apgrozījumu vai to apgrozījumu attiecīgās preces tirgū (Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedums lietā T-21/99 *Dansk Rørindustri*/Komisija, *Recueil*, II-1681. lpp., 202. punkts).

280 Šajā sakarā ir jāprecizē, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā arī nav paredzēts, ka gadījumos, kad naudas sodi tiek piemēroti vairākiem vienā un tajā pašā pārkāpumā iesaistītajiem uzņēmumiem, mazam vai vidējam uzņēmumam piemērojama naudas sods procentuāli no apgrozījuma nebūtu lielāks par lielākiem uzņēmumiem piemēroto naudas sodu. Faktiski no šīs normas izriet, ka, nosakot naudas soda apmēru gan maziem un vidējiem uzņēmumiem, gan lieliem uzņēmumiem, ir jāņem vērā pārkāpuma smagums un ilgums.

Ja Komisija vienā pārkāpumā iesaistītajiem uzņēmumiem piemēro naudas sodus, kas atbilst pārkāpuma smagumam un ilgumam, tai nevar pārņemt, ka dažiem uzņēmumiem piemērotā naudas soda apmērs, ņemot vērā apgrozījumu, ir lielāks nekā citiem uzņēmumiem piemērotais (iepriekš 279. punktā minētais 2002. gada 20. marta spriedums lietā *Dansk Rørindustri/Komisija*, 203. punkts, un iepriekš 277. punktā minētais spriedums lietā *Westfalen Gassen Nederland/Komisija*, 174. punkts).

281 Tādējādi Komisijai nav pienākuma samazināt naudas soda apmēru, ja attiecīgie uzņēmumi ir mazie un vidējie uzņēmumi. Faktiski uzņēmuma lielums ir jau ņemts vērā Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā un Regulas Nr. 1/2003 23. panta 3. punktā noteiktajā maksimālajā apmērā un Pamatnostādņu normās (iepriekš 277. punktā minētais spriedums lietā *Westfalen Gassen Nederland/Komisija*, 174. punkts). Bez šiem apsvērumiem par [uzņēmuma] lielumu nav cita iemesla, lai attieksme pret mazajiem un vidējiem uzņēmumiem būtu citāda nekā pret pārējiem uzņēmumiem. Tas, ka attiecīgie uzņēmumi ir mazie un vidējie uzņēmumi, neatbrīvo tos no pienākuma ievērot konkurences normas (Pirmās instances tiesas 2005. gada 29. novembra spriedums lietā T-52/02 *SNCZ/Komisija*, Krājums, II-5005. lpp., 84. punkts).

282 Komisijai izteiktais pārmetums par to, ka, nosakot naudas soda apmēru, netika ņemts vērā dažādo uzņēmumu kopējais apgrozījums, nepelna ievēribu. Ir jāatgādina Pamatnostādnēs paredzētais, ka ir jāņem vērā pārkāpumu izdarītāju faktiskā ekonomiskā spēja radīt būtiskus zaudējumus citiem tirgus dalībniekiem, it īpaši patērētājiem, un ka ir jānosaka tāds naudas soda apmērs, kas atturētu no turpmākām tamlīdzīgām darbībām (1.A punkta ceturtā daļa). Šajās pamatnostādnēs ir piebilsts, ka vairāku iesaistīto uzņēmumu gadījumā, kāds ir kartelis, ir iespējams līdzsvarot vispārējo sākumsummas lielumu, lai ņemtu vērā katra uzņēmuma pārkāpumu veidojošās rīcības specifisko ietekmi un tāvad konkrēto ietekmi uz konkurenci, it īpaši ja pastāv būtiska atšķirība attiecībā uz vienāda rakstura pārkāpumu izdarījušo uzņēmumu lielumu, un līdz ar to pielāgot vispārējo sākumsummas lielumu katra uzņēmuma īpašajam raksturam (1.A punkta sestā daļa) (iepriekš 184. punktā minētais spriedums lietā *Cheil Jedang/Komisija*, 81. punkts).

- 283 Pamatnostādnēs nav paredzēts, ka naudas sodu apmērs tiek aprēķināts atkarībā no kopējā apgrozījuma vai apgrozījuma, ko uzņēmumi realizējuši konkrētajā tirgū. Tomēr tajās arī nav nekā, kas naudas soda apmēra noteikšanā liegtu ņemt vērā šādu apgrozījumu, lai tiktu ievēroti vispārējie Kopienu tiesību principi un ja to prasa [lietas] apstākļi. Tāpat apgrozījums var būt viens no elementiem, ko ņem vērā tāpat kā šī sprieduma 273. punktā uzskaitītos elementus (šajā ziņā skat. iepriekš 184. punktā minēto spriedumu lietā *Cheil Jedang*/Komisija, 82. punkts, un iepriekš 185. punktā minēto spriedumu lietā *Tokai I*, 195. punkts).
- 284 Tomēr izskatāmajā lietā, kā tas arī norādīts šī sprieduma 275. punktā, Komisijas lēmums pamatoties uz konkrētajā tirgū realizēto apgrozījumu, lai noteiktu katra attiecīgā uzņēmuma spēju radīt kaitējumu, bija atbilstošs un objektīvi pamatots. Šādi Komisija arī īstenoja preventīvās iedarbības mērķi, publiski darot zināmu faktu, ka tā piemēro stingrākus sodus uzņēmumiem, kuri ir piedalījušies karteli tādā tirgū, kurā tiem ir būtiska ietekme.
- 285 Ceturtkārt, *Gütermann*, pamatojot savus argumentus par naudas soda nesamērīgo raksturu, kļūdaini atsaucas uz 2006. gada Pamatnostādnēm naudas soda aprēķināšanai, pamatojoties uz Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu a) apakšpunktu. Ir jākonstatē, ka vienīgi tas apstākļi, ka minētajās pamatnostādnēs, kuras nav piemērojamas izskatāmās lietas apstākļiem, paredzētās jaunās aprēķina metodes naudas sodu noteikšanai piemērošanas rezultātā naudas soda apmērs varētu būt mazāks nekā tas, kas piemērots saskaņā ar apstrīdēto lēmumu, nevar pierādīt minētā naudas soda nesamērīgo raksturu.
- 286 Šis konstatējums ir vienīgi veids, kādā izpaužas Komisijas rīcības brīvības, kas tai piešķirta, lai, ievērojot no Regulas Nr. 17 un Regulas Nr. 1/2003 izrietošās prasības, izvēlētos metodi, kuru tā paredz piemērot, lai noteiktu naudas sodu apmēru un tādējādi, īstenojot tai uzticēto konkurences politiku. Vērtējuma elementi, kas Pirmās instances tiesai jāņem vērā, lai novērtētu konkrētajā laika posmā piemēroto naudas sodu

sākumsummas samērīgumu, tādējādi var būt tostarp faktiskie un tiesību apstākļi, kā arī konkurences [politikas] mērķi, kurus Komisija definējusi atbilstoši EK līgumam un kuri bija primārie pārkāpumu veidojošo darbību laikā.

²⁸⁷ No tā izriet, ka pamats par naudas soda nesamērīgumu ir jānoraida kopumā.

²⁸⁸ No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka prasības, kas celtas lietās T-456/05 un T-457/05, ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

²⁸⁹ Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (piektā palāta)

nospriež:

- 1) **prasības noraidīt;**
- 2) ***Gütermann AG un Zwicky & Co. AG* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

Vilaras

Prek

Ciucă

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 28. aprīlī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Prāvas priekšvēsture	II - 1459
1. Prāvas priekšmets	II - 1459
2. Administratīvais process	II - 1460
3. Apstrīdētais lēmums	II - 1461
Konkrēto tirgu definīcija	II - 1461
Preču tirgus	II - 1461
Ģeogrāfiskie tirgi	II - 1463
Konkrēto tirgu izmērs un struktūra	II - 1463
Pārkāpumu veidojošo darbību apraksts	II - 1464
Apstrīdētā lēmuma rezolutīvā daļa	II - 1464
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	II - 1466
Juridiskais pamatojums	II - 1468
1. Par pamatiem, ar kuriem apstrīd pārkāpumam raksturīgo darbību esamību un rīkojumu par to izbeigšanu un neatkārtošānu	II - 1469
Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — Regulas Nr. 1/2003 7. panta 1. punkta pārkāpumu	II - 1469
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1469
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1470
Par <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — rīkojuma par pārkāpuma izbeigšanu un atturēšanos no jebkāda recidīva nepamatoto raksturu	II - 1475
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1475
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1475
2. Par pamatiem, ar kuriem apstrīd naudas sodu un tā apmēru	II - 1478

Par <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — maksimālās robežas 10% apmērā no apgrozījuma pārsniegšanu	II - 1478
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1478
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1481
Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — pārkāpuma smaguma kļūdainu vērtējumu attiecībā uz tā sekām	II - 1490
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1490
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1492
Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — kļūdainu pārkāpuma ilguma kvalifikāciju	II - 1497
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1497
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1499
Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — atsevišķu atbildību mikstinošu apstākļu neņemšanu vērā	II - 1504
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1504
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1506
Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — Paziņojuma par sadarbību kļūdainu piemērošanu	II - 1512
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1512
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1515
— Par sadarbības lietderību	II - 1516
— Par šķietami kļūdaino sadarbības vērtējumu salīdzinājumā ar BST sadarbību	II - 1522
— Par šķietami kļūdainu Paziņojuma par sadarbību piemērošanu un šķietamu Vispārējās tiesas judikatūras neņemšanu vērā	II - 1524
— Par šķietamo agrākās lēmumu pieņemšanas prakses neievērošanu	II - 1525
	II - 1539

Par <i>Gütermann</i> un <i>Zwicky</i> izvirzīto pamatu — naudas soda nesamērīgumu	II - 1526
Lietas dalībnieku argumenti	II - 1526
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 1528
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 1536